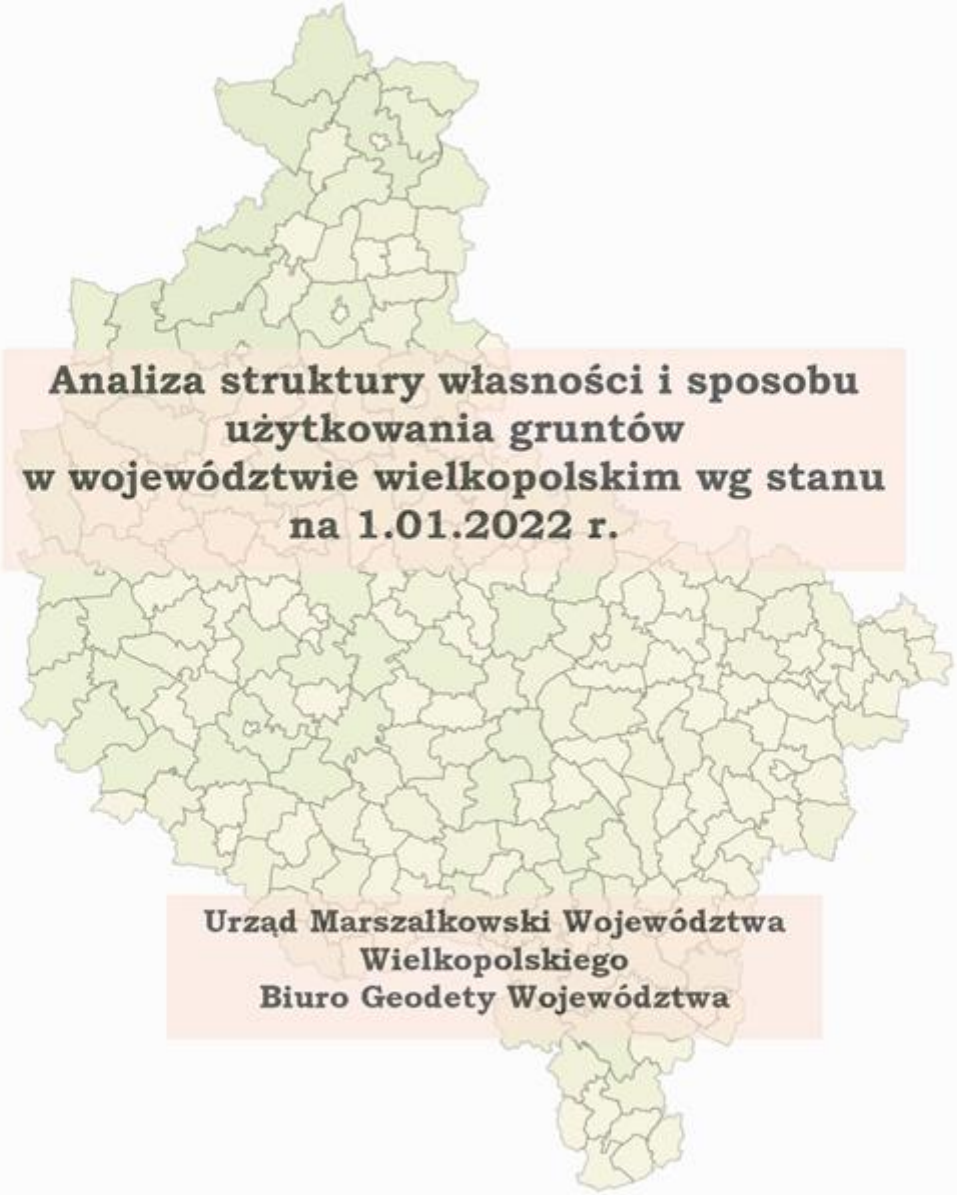

Analiza struktury własności i sposobu użytkowania gruntów w województwie wielkopolskim wg stanu na 1.01.2022 r.

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
Biuro Geodety Województwa

ROZDZIAŁ I
WPROWADZENIE

I. WPROWADZENIE....4

1. Wstęp....5
2. Podstawowe pojęcia....6
3. Mapa administracyjna województwa wielkopolskiego....8
4. Zestawienie powierzchni powiatów i miast na prawach powiatu....9
5. Mapa różnic powierzchni geodezyjnej i ewidencyjnej w powiatach wg stanu na 1.01.2022 r....10

II. STRUKTURA ZMIAN WŁASNOŚCI GRUNTÓW....11

1. Podział na grupy rejestrowe....12
2. Udział grup rejestrowych w powierzchni województwa wg stanu na 1.01.2022 r....13

II.1 STRUKTURA ZMIAN WŁASNOŚCI GRUNTÓW OGÓŁEM DLA POSZCZEGÓLNYCH GRUP....15

3. Struktura własności gruntów w województwie wielkopolskim wg stanu na 1.01.2022 r....15
4. Struktura zmian własności gruntów w latach 2015-2022....15
5. Struktura zmian własności gruntów gmin w latach 2015-2022....16
6. Struktura zmian własności gruntów powiatów w latach 2015-2022....16
7. Struktura zmian własności gruntów województwa w latach 2015-2022....16
8. Struktura zmian własności gruntów Skarbu Państwa w latach 2015-2022....17
9. Struktura zmian własności gruntów jednostek samorządu terytorialnego i Skarbu Państwa w latach 2015-2022....17
10. Struktura zmian własności gruntów osób fizycznych w latach 2015-2022....18
11. Struktura zmian własności gruntów spółdzielni w latach 2015-2022....18
12. Struktura zmian własności gruntów kościołów i związków wyznaniowych w latach 2015-2022....18
13. Struktura zmian własności gruntów spółek prawa handlowego i innych podmiotów w latach 2015-2022....19
15. Struktura zmian własności gruntów Skarbu Państwa i osób fizycznych w latach 2015-2022....19
16. Struktura zmian własności gruntów spółdzielni, kościołów i związków wyznaniowych, wspólnot gruntowych, spółek prawa handlowego i innych podmiotów w latach 2015-2022....20

II.2 STRUKTURA ZMIAN WŁASNOŚCI UŻYTKÓW GRUNTOWYCH DLA POSZCZEGÓLNYCH GRUP....21

1. Struktura użytków gruntowych stanowiących własność gmin....21
2. Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność gmin w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022....21
3. Struktura użytków gruntowych stanowiących własność powiatów....22
4. Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność powiatów w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022....22
5. Struktura użytków gruntowych stanowiących własność województwa....23
6. Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność województwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022....23
7. Struktura użytków gruntowych stanowiących własność Skarbu Państwa....24
8. Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność Skarbu Państwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022....24
9. Struktura użytków gruntowych stanowiących własność osób fizycznych....25
10. Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność osób fizycznych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022....25
11. Struktura użytków gruntowych stanowiących własność wspólnot gruntowych....26
12. Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność wspólnot gruntowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022....26
13. Struktura użytków gruntowych stanowiących własność spółdzielni....27
14. Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność spółdzielni w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022....27

15. Struktura użytków gruntowych stanowiących własność spółek prawa handlowego.....28
16. Struktura użytków gruntowych stanowiących własność innych podmiotów.....28
17. Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność spółek prawa handlowego i innych podmiotów w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022.....29
18. Struktura użytków gruntowych stanowiących własność kościołów i związków wyznaniowych.....30
19. Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność kościołów i związków wyznaniowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022.....30

II.3 STRUKTURA ZMIAN WŁASNOŚCI POSZCZEGÓLNYCH UŻYTKÓW GRUNTOWYCH DLA WSZYSTKICH GRUP.....31

1. Struktura zmian własności gruntów rolnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022.....31
2. Struktura zmian własności użytków rolnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022.....31
3. Struktura zmian własności nieużytków w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022.....31
4. Struktura zmian własności gruntów leśnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022.....32
5. Struktura zmian własności gruntów leśnych w województwie wielkopolskim.....32
6. Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022.....33
7. Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych terenów mieszkaniowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022.....33
8. Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych terenów przemysłowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022.....34
9. Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych terenów komunikacyjnych - dróg w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022.....34
10. Struktura zmian własności gruntów pod wodami w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022.....35
11. Struktura zmian własności użytków ekologicznych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....35
12. Struktura zmian własności terenów różnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022.....36

III. STRUKTURA ZMIAN SPOSOBU UŻYTKOWANIA GRUNTÓW.....37

1. Podział użytków gruntowych.....38
2. Struktura użytków gruntowych wg stanu na 1.01.2022 r.....43
3. Struktura zmian użytków gruntowych w latach 2015-2022 r.....43
4. Struktura zmian gruntów rolnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022.....44
5. Struktura zmian gruntów leśnych (lasów, gruntów zadrzewionych i zakrzewionych oraz gruntów pod rowami) w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022.....44
6. Struktura zmian gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022.....45
7. Struktura zmian gruntów po wodami w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022.....45
8. Struktura zmian użytków ekologicznych oraz terenów różnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022.....46

IV. PODSUMOWANIE I WNIOSKI 47

Wstęp

Celem niniejszego opracowania jest zaprezentowanie struktury własności i sposobu użytkowania gruntów w województwie wielkopolskim. Opracowanie powstało w związku z realizacją przez Marszałka Województwa zadań na podstawie art. 7c ustawy z 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2021 r. poz. 1990 ze zm.) obejmującego:

- analizę zmian w strukturze agrarnej oraz programowanie i koordynację prac urządzeniowo-rolnych;
- monitorowanie zmian w sposobie użytkowania gruntów oraz ich bonitacji.

Analizy przeprowadzono w oparciu o wojewódzkie zestawienia zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków sporządzane na dzień 1 stycznia każdego roku na podstawie wykazów gruntów, wykazów budynków i wykazów lokali. Zbiorcze zestawienia gruntów oprócz pól powierzchni wynikających z ewidencji gruntów (powierzchnie ewidencyjne) zawierają pola powierzchni jednostek podziału terytorialnego państwa według państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju (powierzchnie geodezyjne). Powierzchnie ewidencyjne użytków gruntowych w zestawieniach zbiorczych gruntów wyrównuje się na zasadach proporcjonalności do powierzchni geodezyjnych. Ze względu na niezmienność powierzchni geodezyjnych przyjęto je do przeprowadzenia analiz w niniejszym opracowaniu.

Analizie poddano dane ewidencyjne według stanu na 1 stycznia 2022 r. oraz dla zbadania zmian zachodzących we władaniu gruntami i sposobie użytkowania gruntów na przestrzeni lat, wykorzystano wyniki zestawień zbiorczych danych objętych ewidencją gruntów i budynków według stanu na 1 stycznia 2015-2022 r.

Zakres niniejszego opracowania obejmuje problematykę gospodarowania przestrzenią począwszy od zmian w strukturze własności po sposoby użytkowania gruntów.

Celem opracowania jest stan władania i użytkowania gruntami na 1 stycznia 2022 r. oraz przedstawienie analiz, które mogą posłużyć do zdiagnozowania kierunków i zmian w strukturze agrarnej jakie zachodziły na przestrzeni ostatnich 8 lat na terenie województwa wielkopolskiego.

PODSTAWOWE POJĘCIA

Zdefiniowane podstawowe pojęcia występujące w niniejszym opracowaniu.

Ewidencja gruntów i budynków - system informacyjny zapewniający gromadzenie, aktualizację oraz udostępnianie, w sposób jednolity dla kraju, informacji o gruntach, budynkach i lokalach, ich właścicielach oraz o innych podmiotach władających lub gospodarujących tymi gruntami, budynkami lub lokalami w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Grupy rejestrowe - odpowiednio posegregowane i zebrane według określonych zasad jednostki rejestrowe gruntów, budynków i lokali. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 1390) ustala się 16 grup rejestrowych dla jednostek rejestrowych, na podstawie statusu podmiotów i przysługujących im wielkości udziałów.

Jednostka ewidencyjna – obszar gruntów położonych w granicach administracyjnych gminy, a w przypadku gmin miejsko-wiejskich tworzy się dwie jednostki ewidencyjne - jedną dla obszaru miasta i drugą dla części wiejskiej gminy. W miastach, w których są wyodrębnione dzielnice lub delegatury, jednostką ewidencyjną może być obszar dzielnicy lub delegatury. Jednostkę ewidencyjną określa nazwa własna oraz identyfikator wynikający z podziału administracyjnego kraju oraz dzieli się ją na obręby ewidencyjne.

Obręb ewidencyjny – w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 1390) jest to jednostka powierzchniowa podziału kraju wyodrębniona dla celów ewidencji gruntów i budynków, stanowiąca część jednostki ewidencyjnej określona przez nazwę i numer. Na obszarach wiejskich obręb może obejmować całą wieś wraz z przyległymi do niej obiektami fizjograficznymi lub jej wydzieloną część. Na obszarach miast obręb ewidencyjny może obejmować całe miasto lub jego wydzieloną część. Teren zamknięty może stanowić odrębny obręb ewidencyjny.

Powierzchnia ewidencyjna - powierzchnia wynikająca z ewidencji gruntów i budynków w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 1390).

Powierzchnia geodezyjna - powierzchnia jednostek podziału terytorialnego państwa według państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 1390).

Struktura agrarna – klasyfikacja gospodarstw rolnych według określonego kryterium. Jest to procentowy udział gruntów zaklasyfikowanych do różnych grup według: własności ziemi, wielkości powierzchni gospodarstw rolnych, rozproszenia gruntów w ogólnej liczbie gospodarstw.

Struktura użytkowania gruntów - udział powierzchni poszczególnych użytków gruntowych w ogólnej powierzchni gruntów na danym obszarze.

Struktura użytków rolnych - udział powierzchni poszczególnych użytków rolnych w ogólnej powierzchni tych użytków na danym obszarze.

Struktura władania gruntami - udział poszczególnych form władania w ogólnej powierzchni gruntów.

Użytek gruntowy - część powierzchni ziemi użytkowana w sposób jednolity.

Użytki rolne – wszystkie tereny w obrębie gospodarstwa rolnego lub danego regionu wykorzystywane do produkcji roślinnej, ogrodniczej lub zwierzęcej.

Zbiorcze zestawienie gruntów – opracowane w ramach zestawień zbiorczych danych objętych ewidencją gruntów i budynków, spis danych o ogólnej powierzchni i wartości gruntów wchodzących w skład poszczególnych grup rejestrowych z podziałem na użytki gruntowe opracowane na podstawie wykazów gruntów, wg stanu na dzień 1 stycznia każdego roku, wyodrębniając tereny miejskie i wiejskie zachowujące formę i zakres treści tych wykazów.

Mapa administracyjna województwa wielkopolskiego

ZESTAWIENIE POWIERZCHNI POWIATÓW WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

(WG STANU NA 1 STYCZNIA 2022 r.)

Lp.	Powiat	Symbol teryt. GUS	Powierzchnia ewidencyjna (ha) [1]	Powierzchnia geodezyjna (ha) [2]
1	chodzieski	3001	68 468	68 507
2	czarnkowsko-trzcianecki	3002	180 433	180 777
3	gnieźnieński	3003	125 365	125 495
4	gostyński	3004	80 521	81 029
5	grodziski	3005	64 301	64 390
6	jarociński	3006	58 534	58 848
7	kaliski	3007	115 963	116 006
8	kępiński	3008	60 654	60 833
9	kolski	3009	100 972	101 069
10	koniński	3010	157 695	157 821
11	kościański	3011	71 943	72 240
12	krotoszyński	3012	71 043	71 353
13	leszczyński	3013	80 317	80 583
14	międzychodzki	3014	73 579	73 644
15	nowotomyski	3015	100 819	101 162
16	obornicki	3016	71 025	71 104
17	ostrowski	3017	115 747	116 007
18	ostrzeszowski	3018	77 077	77 281
19	pilski	3019	126 467	126 602
20	pleszewski	3020	71 027	71 321
21	poznański	3021	189 633	189 992
22	rawicki	3022	55 143	55 345
23	słupecki	3023	83 595	83 799
24	szamotulski	3024	111 654	111 928
25	średzki	3025	62 091	62 271
26	śremski	3026	57 150	57 411
27	turecki	3027	92 969	92 978
28	wągrowiecki	3028	103 933	103 967
29	wolsztyński	3029	67 769	67 964
30	wrzesiński	3030	70 243	70 347
31	złotowski	3031	165 866	166 056
ZESTAWIENIE POWIERZCHNI MIAST NA PRAWACH POWIATU (WG STANU NA 1 STYCZNIA 2022 r.)				
32	m. Kalisz	3061	6 937	6 938
33	m. Konin	3062	8 230	8 230
34	m. Leszno	3063	3 185	3 186
35	m. Poznań	3064	26 182	26 191
		POWIERZCHNIA OGÓLNA	**2 976 647**	**2 982 675**

[1] powierzchnia wynikająca z ewidencji gruntów i budynków

[2] powierzchnia według państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziału terytorialnego kraju

Różnice pomiędzy powierzchnią geodezyjną a powierzchnią ewidencyjną w powiatach wg stanu na 1 stycznia 2022 r.

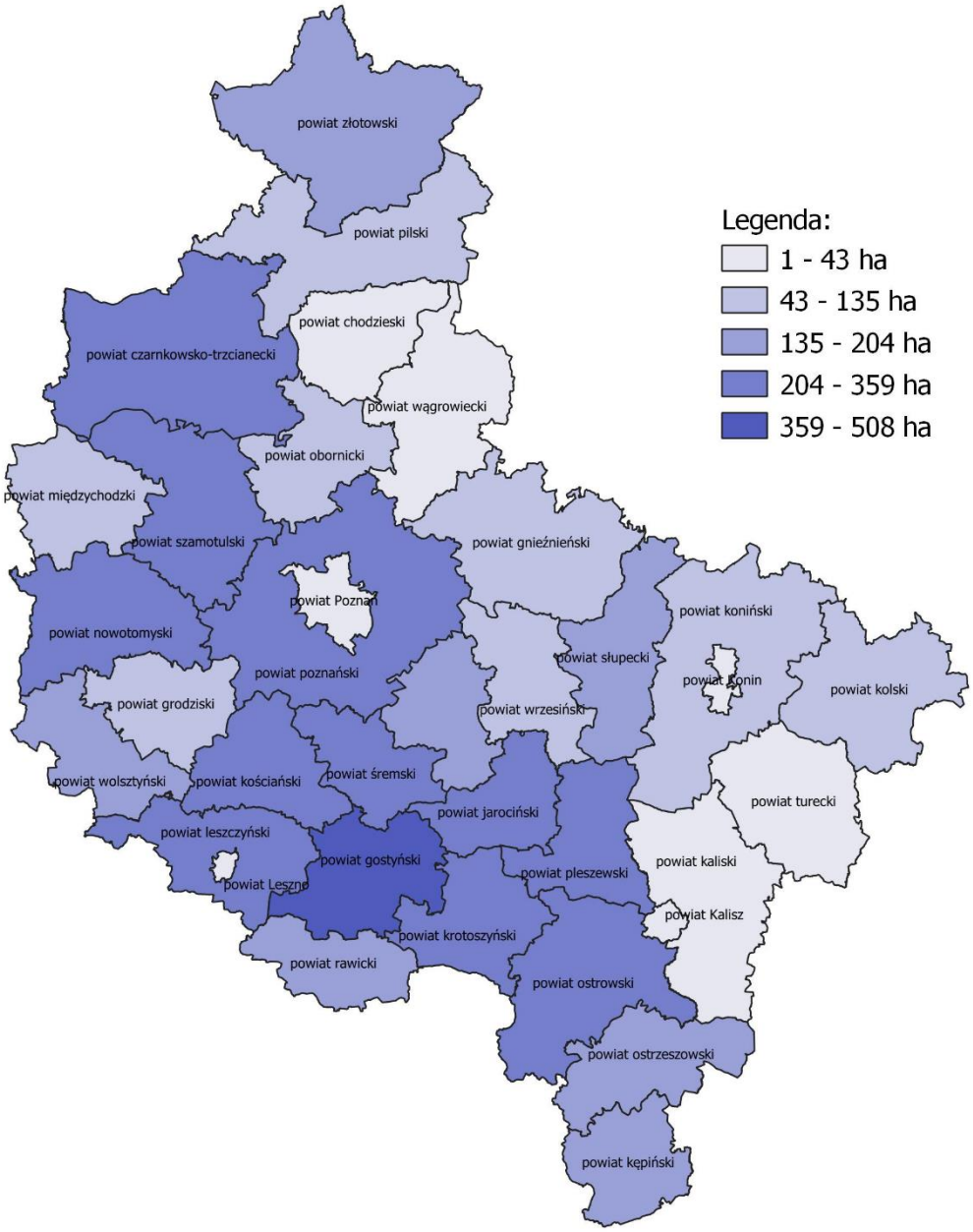

ROZDZIAŁ II
STRUKTURA ZMIAN WŁASNOŚCI GRUNTÓW

PODZIAŁ NA GRUPY REJESTROWE

Przyjęty podział na grupy rejestrowe został wprowadzony do ewidencji gruntów i budynków zapisami rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z 27 lipca2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 1390 ze zm.)

Podział grup rejestrowych – właścicieli nieruchomości oraz przysługujących im wielkości udziałów albo samoistnych posiadaczy:

1) **grupa 1** - Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
2) **grupa 2** - Skarb Państwa, jeżeli występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
3) **grupa 3** - jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe osoby prawne;
4) **grupa 4** – gminy, związki międzygminne lub metropolitalne, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
5) **grupa 5** – gminy, związki międzygminne lub metropolitalne, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
6) **grupa 6** - jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego i inne osoby prawne, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego;
7) **grupa 7** - osoby fizyczne;
8) **grupa 8** - spółdzielnie;
9) **grupa 9** - kościoły i związki wyznaniowe;
10) **grupa 10** - wspólnoty gruntowe;
11) **grupa 11** - powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
12) **grupa 12** - powiaty i związki powiatów, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
13) **grupa 13** - województwa, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
14) **grupa 14** - województwa, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
15) **grupa 15** - spółki prawa handlowego
16) **grupa 16** - inne podmioty ewidencyjne niewymienione w pkt 1-15.

Udział grup rejestrowych w powierzchni województwa wielkopolskiego

(wg stanu na 1 stycznia 2022 r.)

Nr Grupy	Nazwa Grupy rejestrowej	Powierzchnia ewidencyjna (ha) 2022 r.	Powierzchnia geodezyjna (ha) 2022 r.
Gr. 1	Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	932 687	934 613
Gr. 2	Skarb Państwa, jeżeli występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	33 171	33 239
Gr. 3	Jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe osoby prawne	7 250	7 265
Gr. 4	Gminy, związki międzygminne lub metropolitalne, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	88 458	88 641
Gr. 5	Gminy, związki międzygminne lub metropolitalne, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	6 579	6 593
Gr. 6	Jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego i inne osoby prawne, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego	581	582
Gr. 7	Osoby fizyczne	1 687 922	1 691 407
Gr. 8	Spółdzielnie	38 005	38 083
Gr. 9	Kościoły i związki wyznaniowe	25 257	25 309
Gr. 10	Wspólnoty gruntowe	1 922	1 926
Gr. 11	Powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	13 727	13 755
Gr. 12	Powiaty i związki powiatów, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	12	12
Gr. 13	Województwa, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	5 137	5 148
Gr. 14	Województwa, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	98	98
Gr. 15	Spółki prawa handlowego	76 400	76 558
Gr. 16	Inne podmioty ewidencyjne niewymienione w pkt 1-15	59 325	59 447

W celu większej przejrzystości, na potrzeby niniejszego opracowania, przedstawione wyżej 16 grup rejestrowych zgeneralizowano do 11 grup podmiotów ewidencyjnych:

1) **Skarb Państwa** - powstała z sumowania gruntów grup rejestrowych nr: 1, 2, 3 – tj. gruntów, których właścicielem jest Skarb Państwa, niezależnie od sposobu ich władania;
2) **Gminy** - powstała z sumowania gruntów grup rejestrowych nr: 4, 5 - gruntów których właścicielem są gminy, niezależnie od sposobu ich władania;
3) **Jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego i inne osoby prawne, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego -** odpowiadające grupie rejestrowej nr 6, zwane dalej **spółki jst**;
4) **Osoby fizyczne** – odpowiadające grupie rejestrowej nr 7;
5) **Spółdzielnie** - odpowiadające grupie rejestrowej nr 8;
6) **Kościoły i związki wyznaniowe** - odpowiadające grupie rejestrowej nr 9;
7) **Wspólnoty gruntowe** - odpowiadające grupie rejestrowej nr 10;
8) **Powiaty** - powstała z sumowania gruntów grup rejestrowych nr: 11, 12 - gruntów których właścicielem są powiaty, niezależnie od sposobu ich władania;
9) **Województwo** - powstała z sumowania gruntów grup rejestrowych nr: 13, 14 - gruntów których właścicielem jest województwo, niezależnie od sposobu władania;
10) **Spółki prawa handlowego**
11) **Inne podmioty ewidencyjne niewymienione w grupach rejestrowych 1-15** – odpowiadające grupie rejestrowej nr 16

II.1 Struktura zmian własności gruntów ogółem dla poszczególnych grup

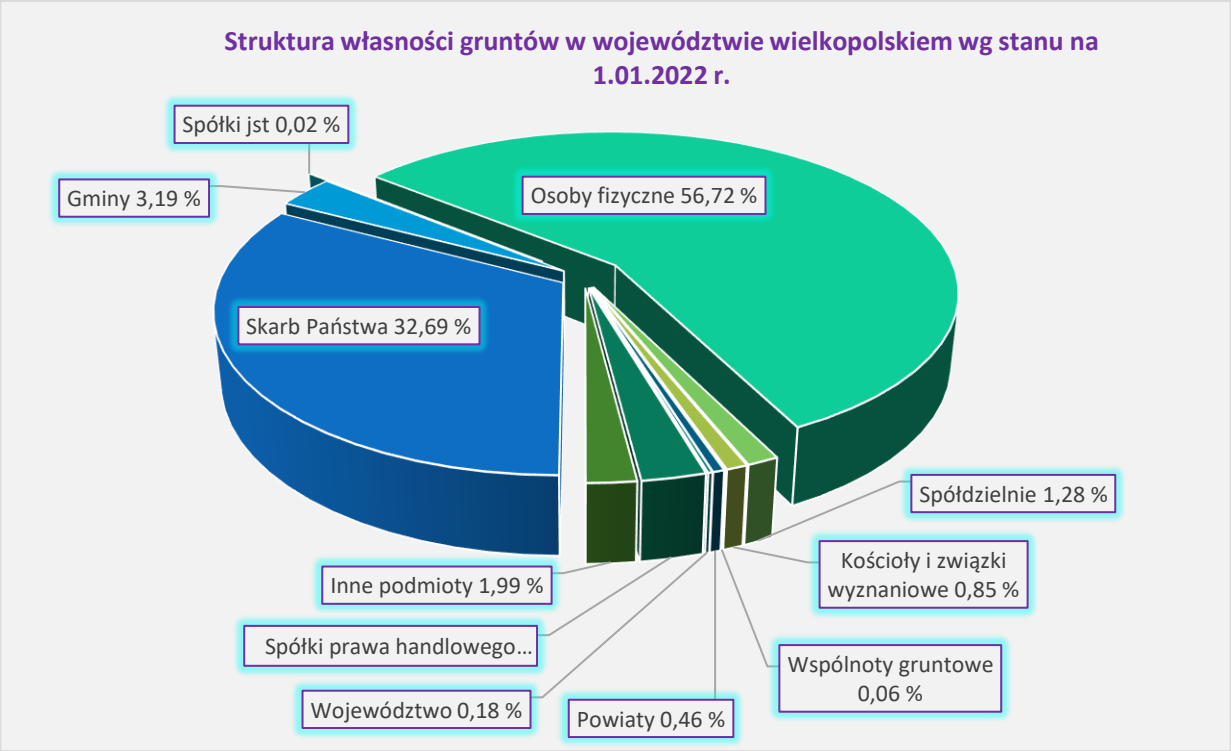

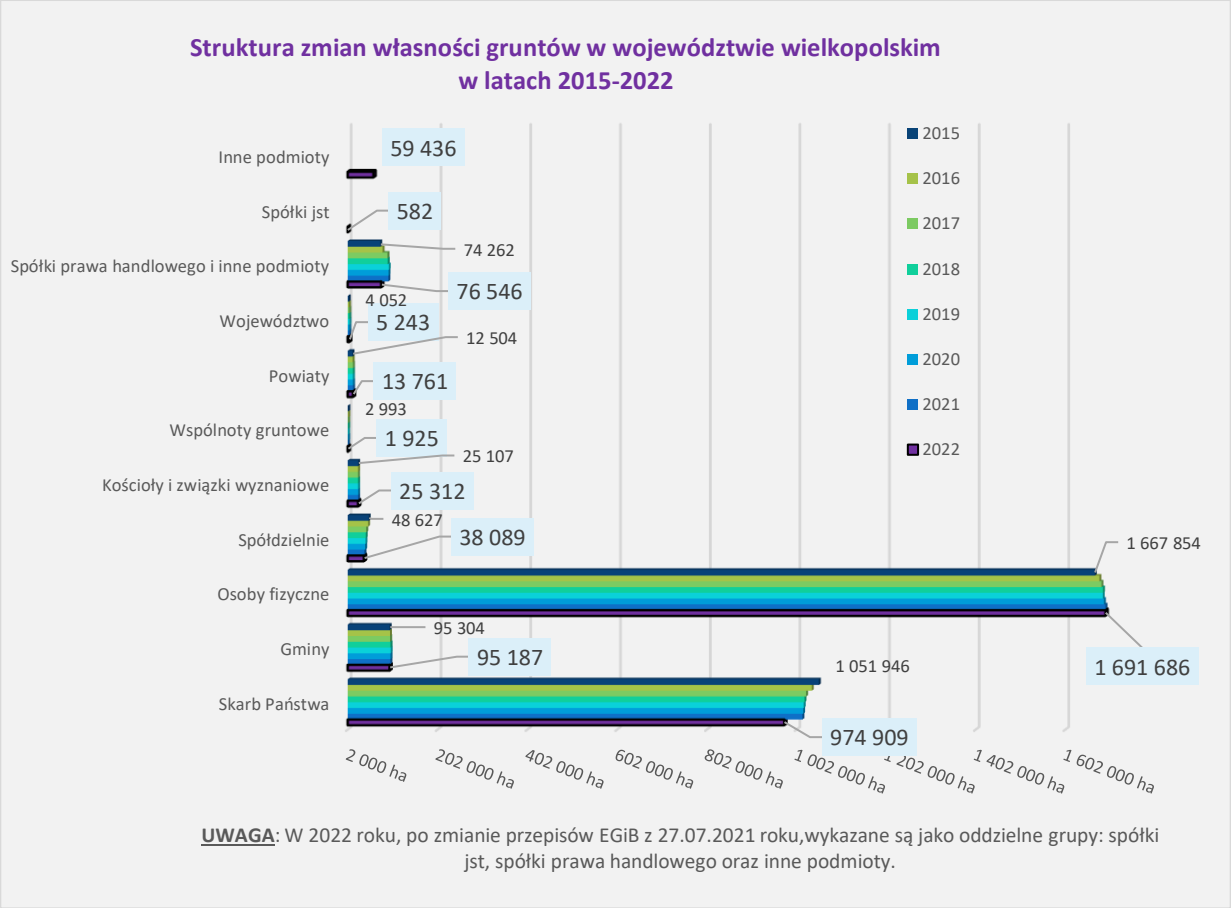

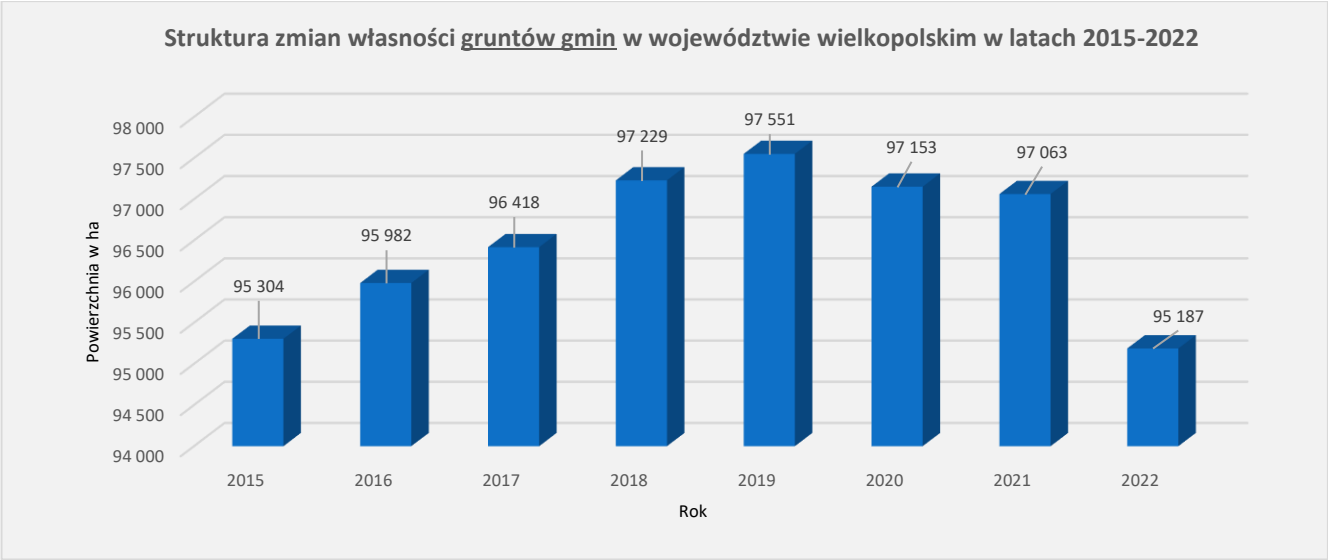
Struktura zmian własności gruntów gmin w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022
Powierzchnia w ha
98 000
97 500
97 000
96 500
96 000
95 500
95 000
94 500
94 000
95 304
95 982
96 418
97 229
97 551
97 153
97 063
95 187
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
Rok

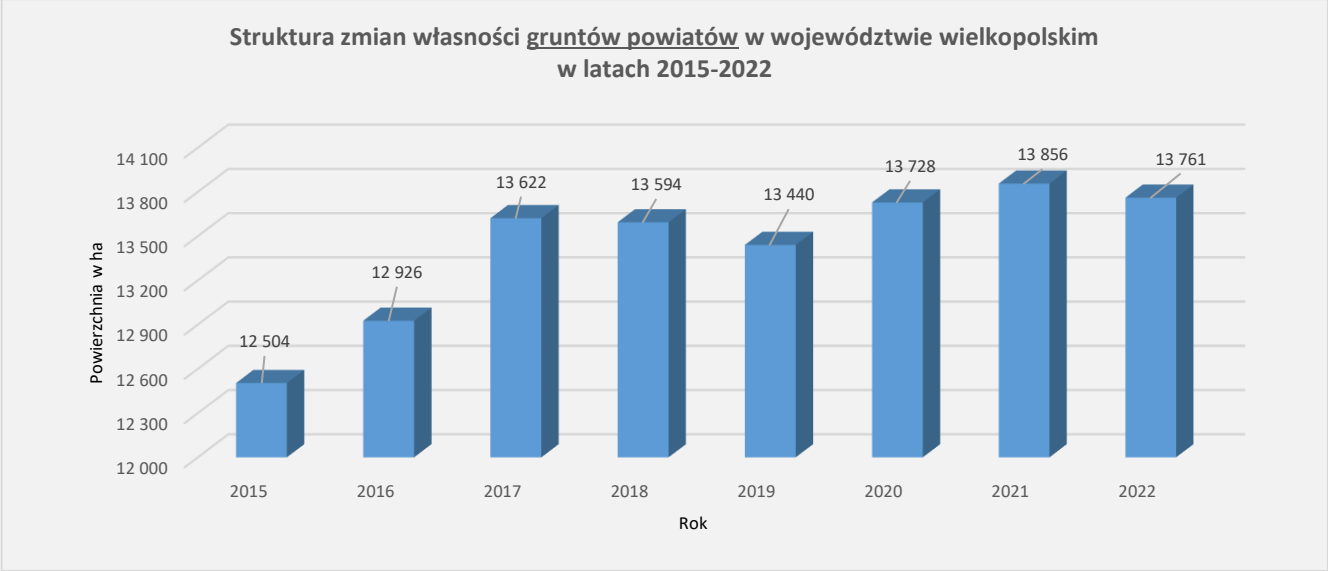
Struktura zmian własności gruntów powiatów w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022
Powierzchnia w ha
14 100
13 800
13 500
13 200
12 900
12 600
12 300
12 000
12 504
12 926
13 622
13 594
13 440
13 728
13 856
13 761
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
Rok

Struktura zmian własności gruntów województwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022
Powierzchnia w ha
6 000
5 500
5 000
4 500
4 000
3 500
3 000
4 052
4 629
5 205
5 250
5 580
5 348
5 494
5 243
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
Rok

UWAGA: Po zmianie przepisów 30.07.2021 roku, w danych z 2022 roku wyodrębnino jako odzielną grupę spółki jst.

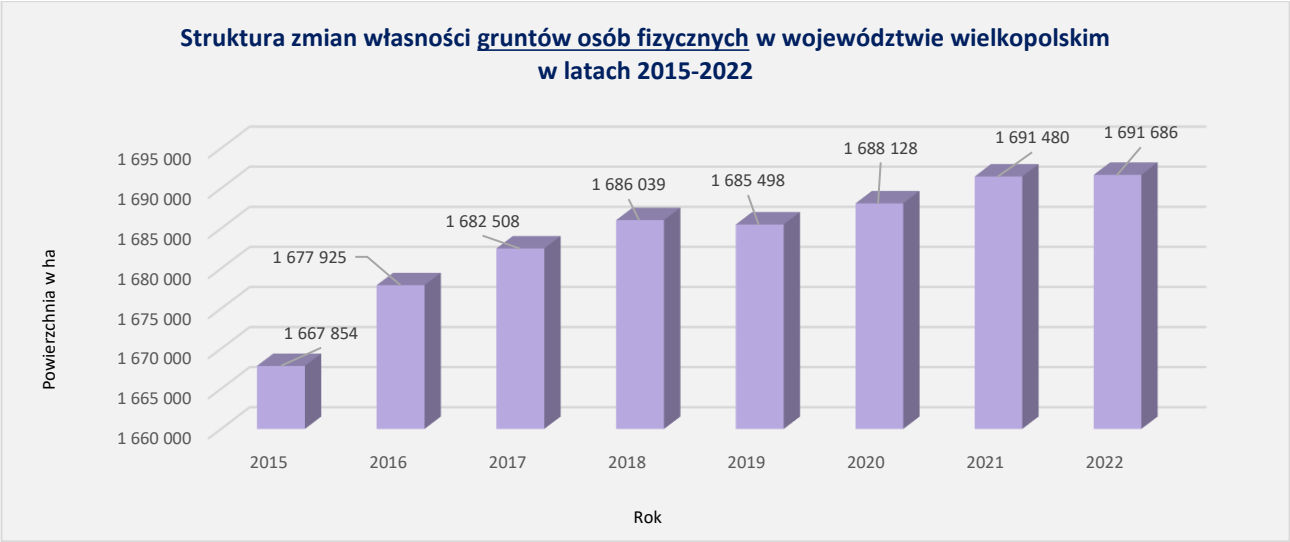
Struktura zmian własności gruntów osób fizycznych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022
Powierzchnia w ha
1 695 000
1 690 000
1 685 000
1 680 000
1 675 000
1 670 000
1 665 000
1 660 000
1 667 854
1 677 925
1 682 508
1 686 039
1 685 498
1 688 128
1 691 480
1 691 686
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
Rok

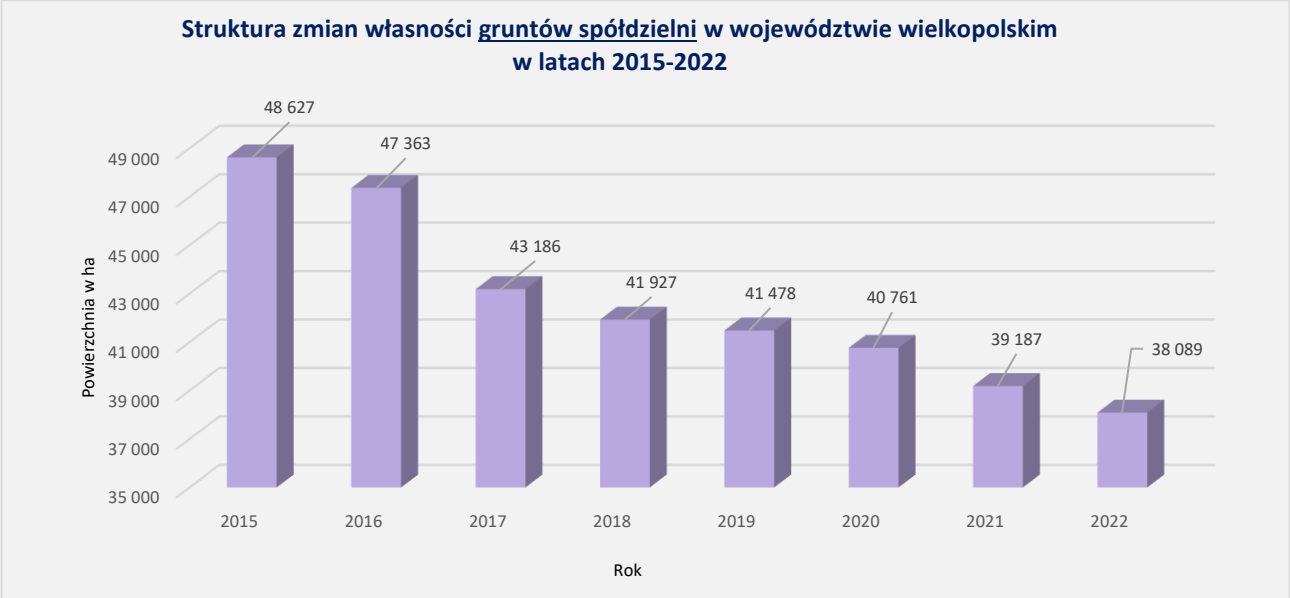
Struktura zmian własności gruntów spółdzielni w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022
Powierzchnia w ha
49 000
47 000
45 000
43 000
41 000
39 000
37 000
35 000
48 627
47 363
43 186
41 927
41 478
40 761
39 187
38 089
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
Rok

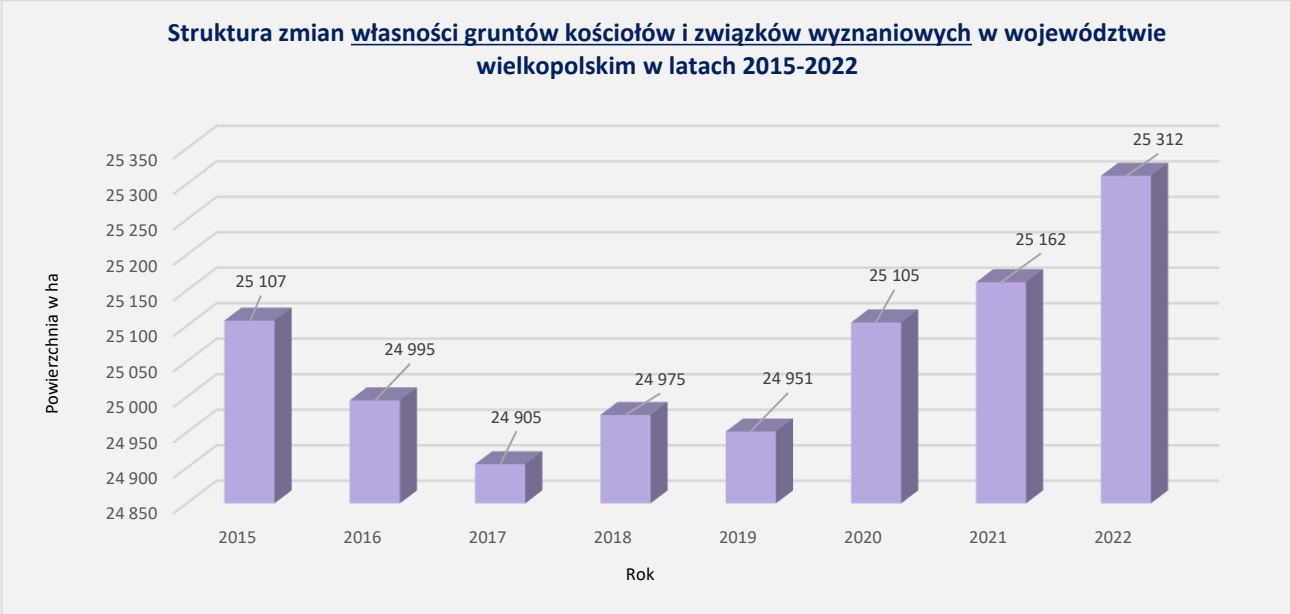
Struktura zmian własności gruntów kościołów i związków wyznaniowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022
Powierzchnia w ha
25 350
25 300
25 250
25 200
25 150
25 100
25 050
25 000
24 950
24 900
24 850
25 107
24 995
24 905
24 975
24 951
25 105
25 162
25 312
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
Rok

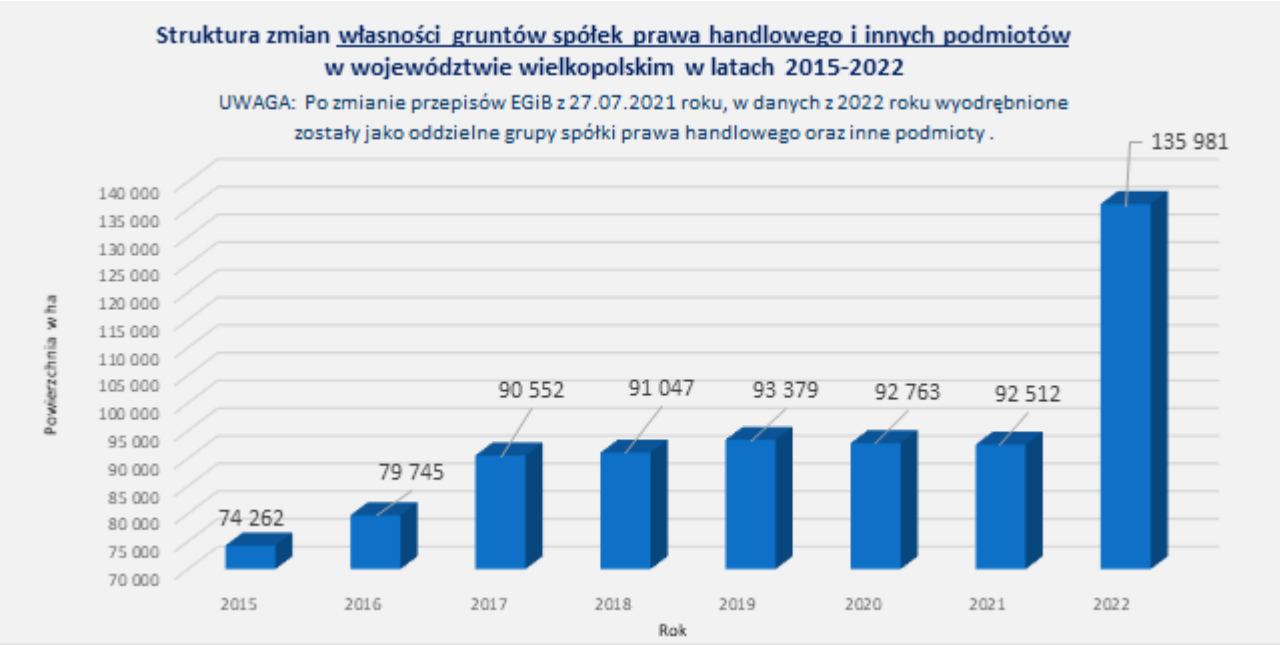
Struktura zmian własności gruntów spółek prawa handlowego i innych podmiotów w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022
UWAGA: Po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych z 2022 roku wyodrębnione zostały jako oddzielne grupy spółki prawa handlowego oraz inne podmioty .
Powierzchnia w ha
140 000
135 000
130 000
125 000
120 000
115 000
110 000
105 000
100 000
95 000
90 000
85 000
80 000
75 000
70 000
74 262
79 745
90 552
91 047
93 379
92 763
92 512
135 981
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
Rok

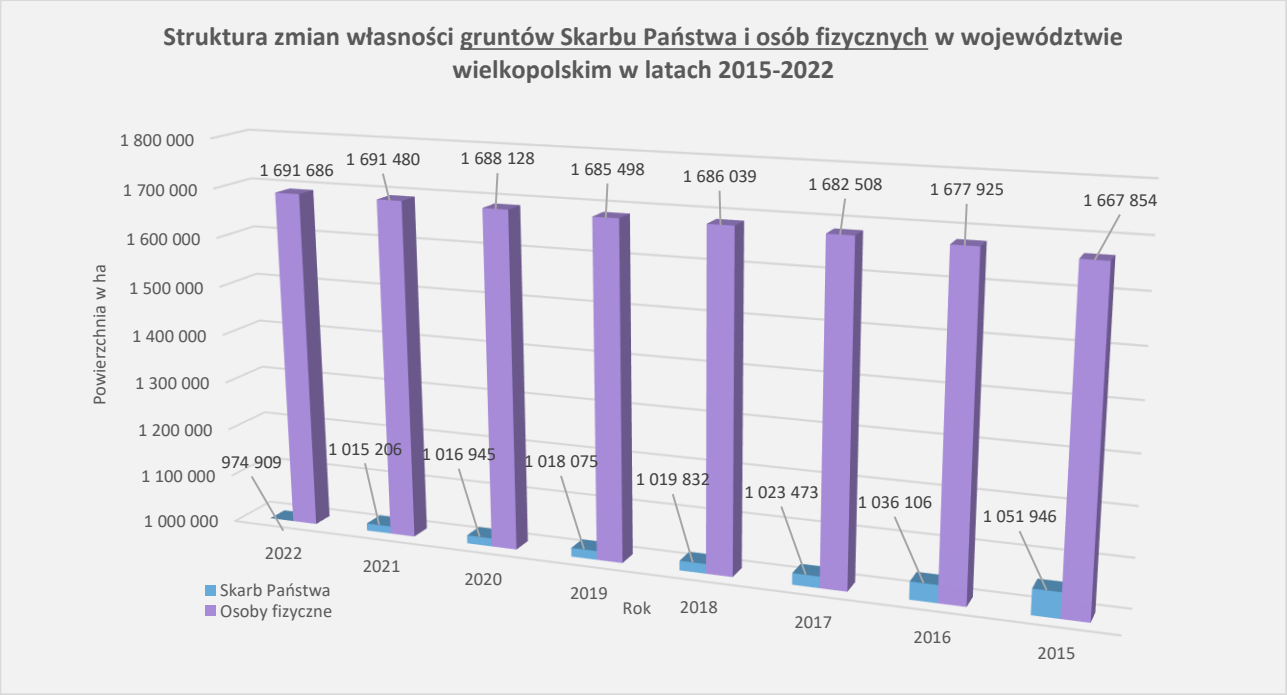
Struktura zmian własności gruntów Skarbu Państwa i osób fizycznych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022
Powierzchnia w ha
1 800 000
1 700 000
1 600 000
1 500 000
1 400 000
1 300 000
1 200 000
1 100 000
1 000 000
1 691 686
1 691 480
1 688 128
1 685 498
1 686 039
1 682 508
1 677 925
1 667 854
974 909
1 015 206
1 016 945
1 018 075
1 019 832
1 023 473
1 036 106
1 051 946
2022
2021
2020
2019
2018
2017
2016
2015
Rok
Skarb Państwa
Osoby fizyczne

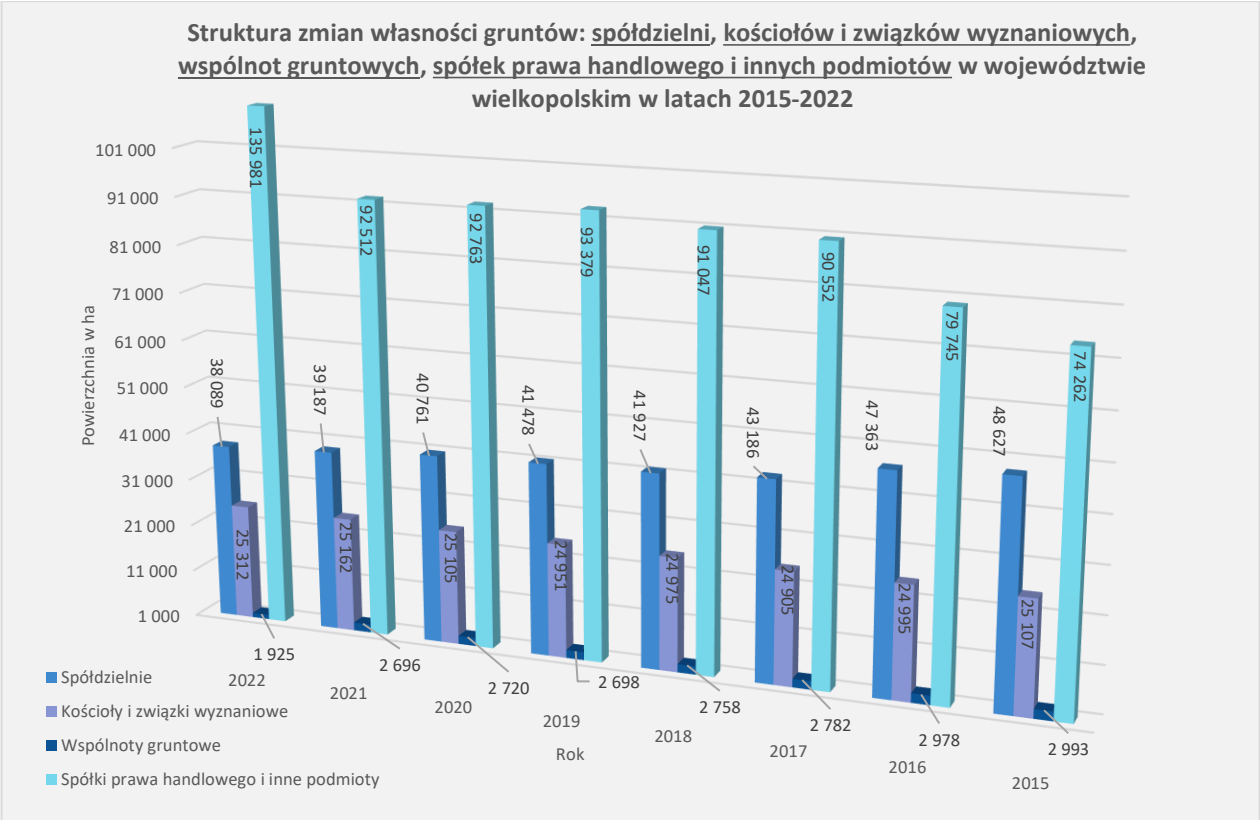
Struktura zmian własności gruntów: spółdzielni, kościołów i związków wyznaniowych, wspólnot gruntowych, spółek prawa handlowego i innych podmiotów w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022
Powierzchnia w ha
101 000
91 000
81 000
71 000
61 000
51 000
41 000
31 000
21 000
11 000
1 000
38 089
25 312
1 925
135 981
39 187
25 162
2 696
92 512
40 761
25 105
2 720
92 763
41 478
24 951
2 698
93 379
41 927
24 975
2 758
91 047
43 186
24 905
2 782
90 552
47 363
24 995
2 978
79 745
48 627
25 107
2 993
74 262
2022
2021
2020
2019
2018
2017
2016
2015
Rok
Spółdzielnie
Kościoły i związki wyznaniowe
Wspólnoty gruntowe
Spółki prawa handlowego i inne podmioty

II.2 Struktura zmian własności użytków gruntowych dla poszczególnych grup

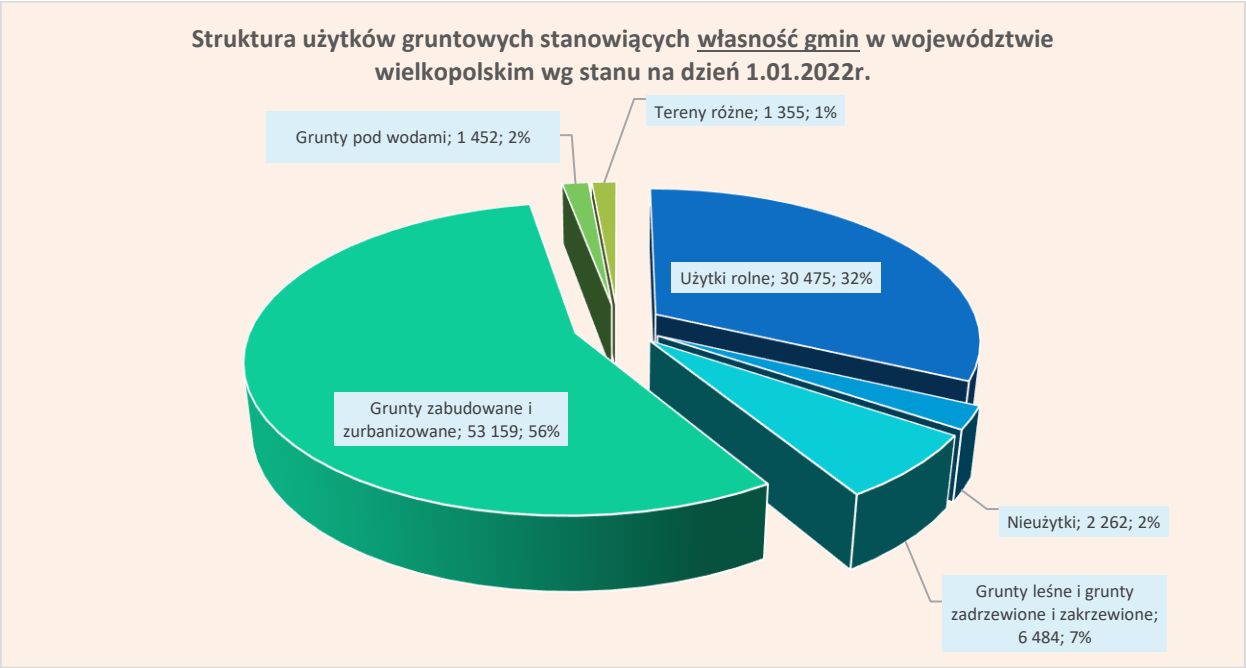

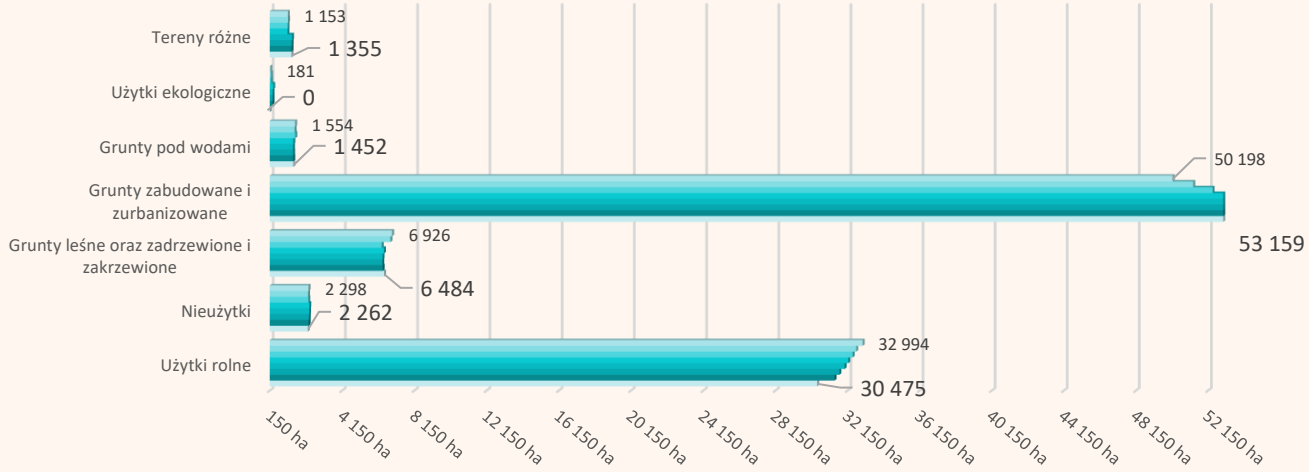

	Użytki rolne	Nieużytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	32 994	2 298	6 926	50 198	1 554	181	1 153
2016	32 635	2 274	6 834	51 333	1 527	218	1 161
2017	32 439	2 289	6 355	52 409	1 566	220	1 140
2018	32 193	2 340	6 475	53 292	1 455	341	1 133
2019	31 993	2 328	6 396	53 707	1 435	307	1 385
2020	31 704	2 314	6 386	53 637	1 443	306	1 362
2021	31 435	2 305	6 403	53 809	1 447	306	1 356
2022	30 475	2 262	6 484	53 159	1 452	0	1 355

Struktura użytków gruntowych stanowiących <u>własność powiatów</u> w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2022r.

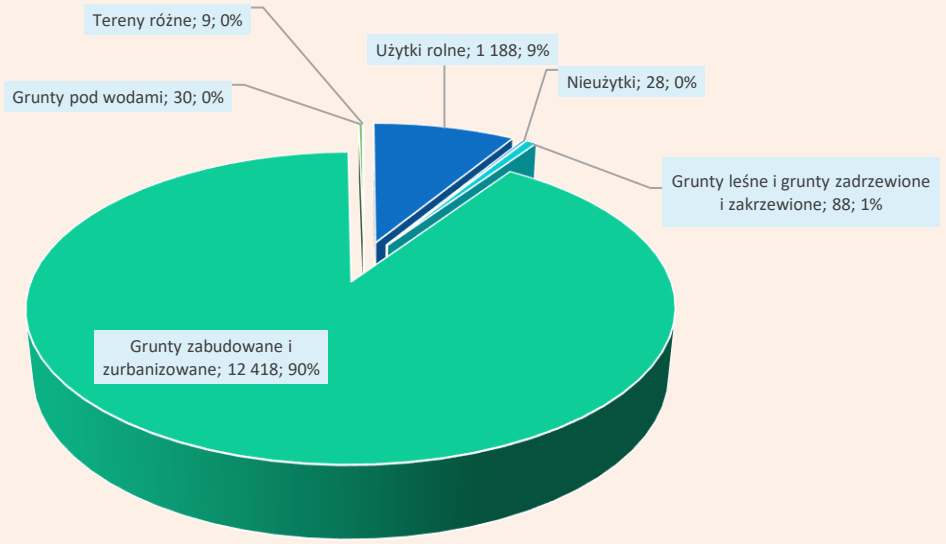

Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność powiatów w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

UWAGA: Po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych z 2022 roku nie wykazywane są użytki ekologiczne.

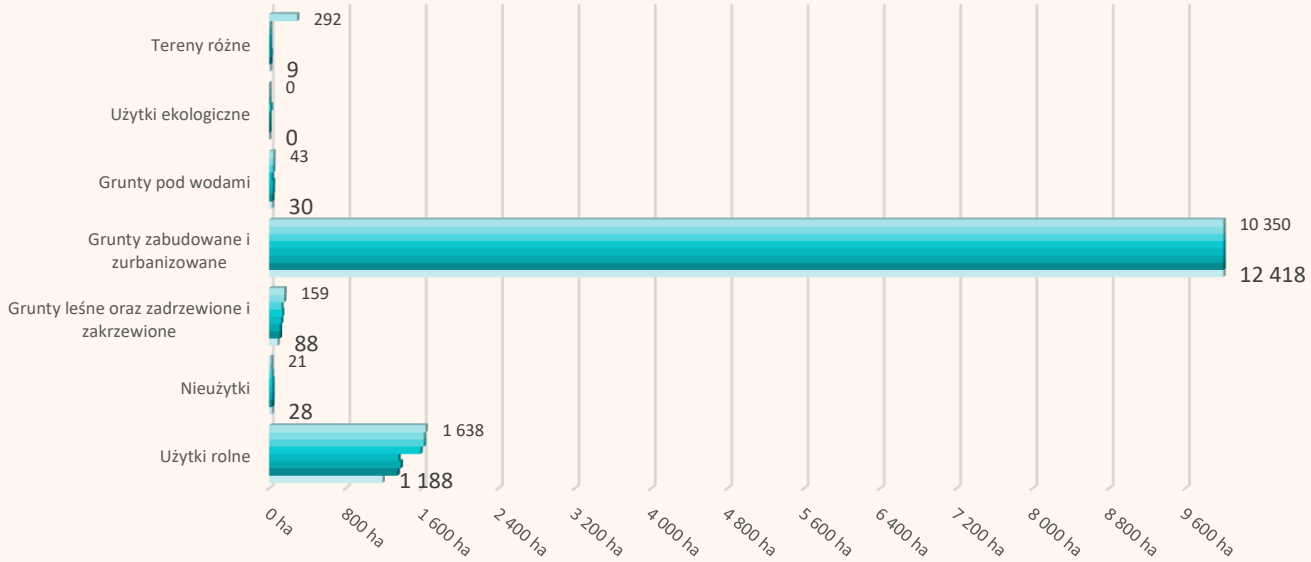

	Użytki rolne	Nieużytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	1 638	21	159	10 350	43	0	292
2016	1 620	20	156	11 081	42	0	7
2017	1 620	25	127	11 805	39	0	6
2018	1 583	33	135	11 798	25	14	6
2019	1 353	33	125	11 885	38	0	6
2020	1 377	33	110	12 157	37	0	14
2021	1 344	30	111	12 330	31	0	10
2022	1 188	28	88	12 418	30	0	9

Struktura użytków gruntowych stanowiących własność województwa w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2022r.

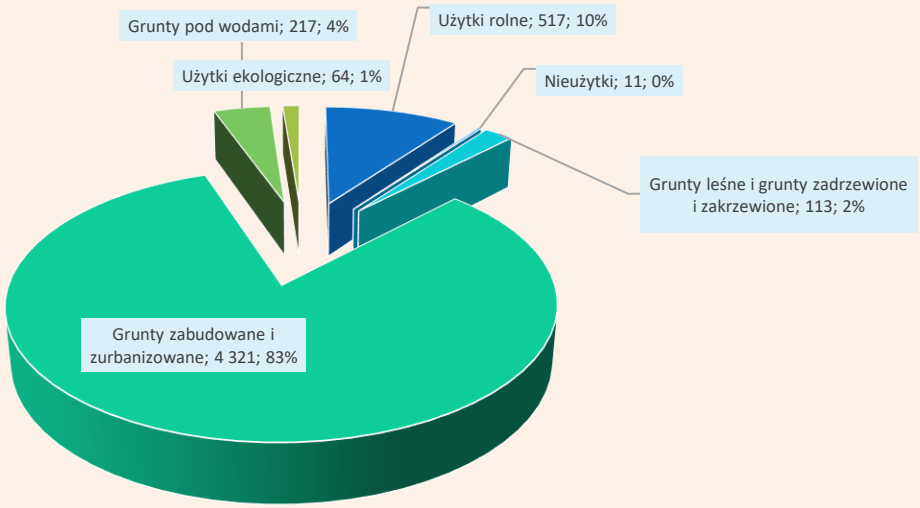

Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność województwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022

UWAGA: Po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych z 2022 roku nie wykazywane są użytki ekologiczne.

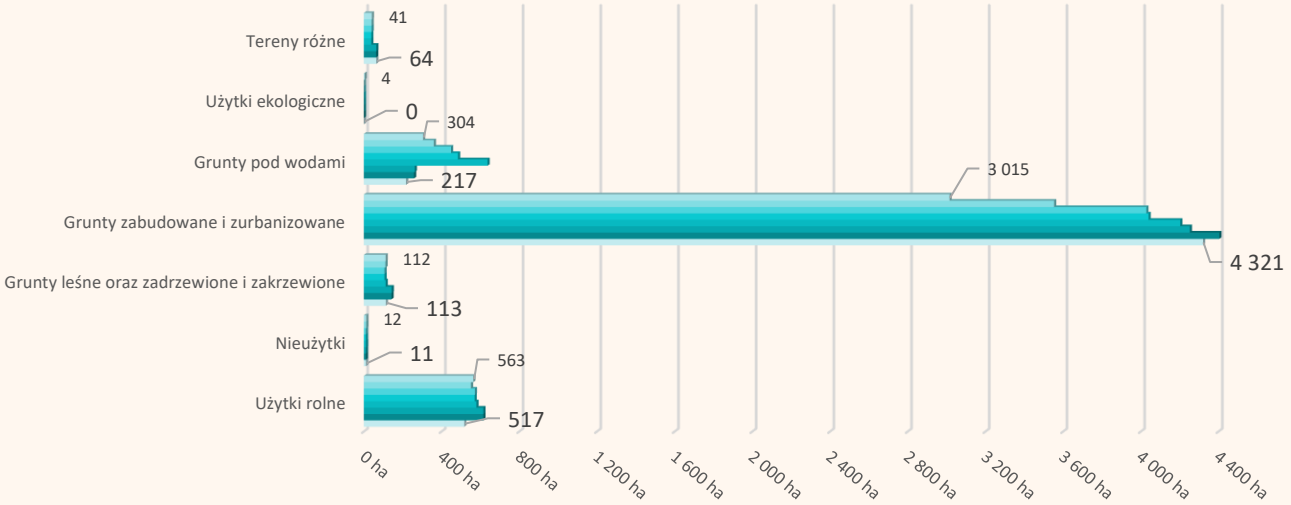

	Użytki rolne	Nieużytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	563	12	112	3 015	304	4	41
2016	551	12	111	3 554	360	0	40
2017	571	10	106	4 029	449	0	40
2018	570	10	106	4 040	485	0	38
2019	579	11	112	4 203	637	0	38
2020	615	10	143	4 253	262	0	64
2021	615	10	142	4 405	258	0	63
2022	517	11	113	4 321	217	0	64

Struktura użytków gruntowych stanowiących własność Skarbu Państwa w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2022r.

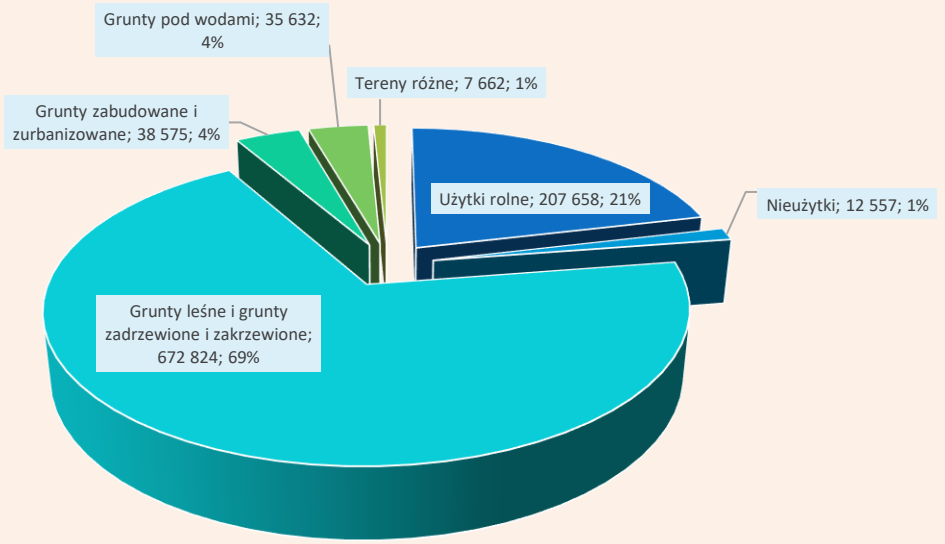

Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność Skarbu Państwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022

UWAGA: Po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych z 2022 roku nie wykazywane są użytki ekologiczne.

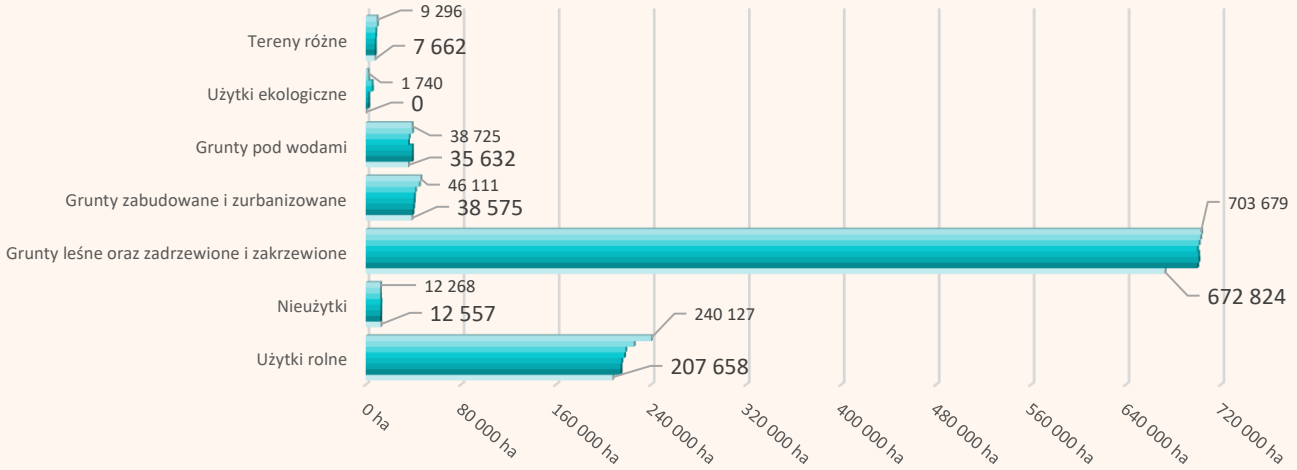

	Użytki rolne	Nieużytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	240 127	12 268	703 679	46 111	38 725	1 740	9 296
2016	225 598	12 064	702 708	44 872	39 133	2 169	9 562
2017	218 558	12 140	701 525	41 609	36 335	5 116	8 189
2018	217 587	12 479	700 108	40 638	35 626	5 313	8 082
2019	215 269	12 407	701 014	40 496	38 992	2 135	7 760
2020	214 561	12 352	701 295	39 945	38 932	2 142	7 717
2021	214 530	12 255	700 272	39 303	38 998	2 151	7 697
2022	207 658	12 557	672 824	38 575	35 632	0	7 662

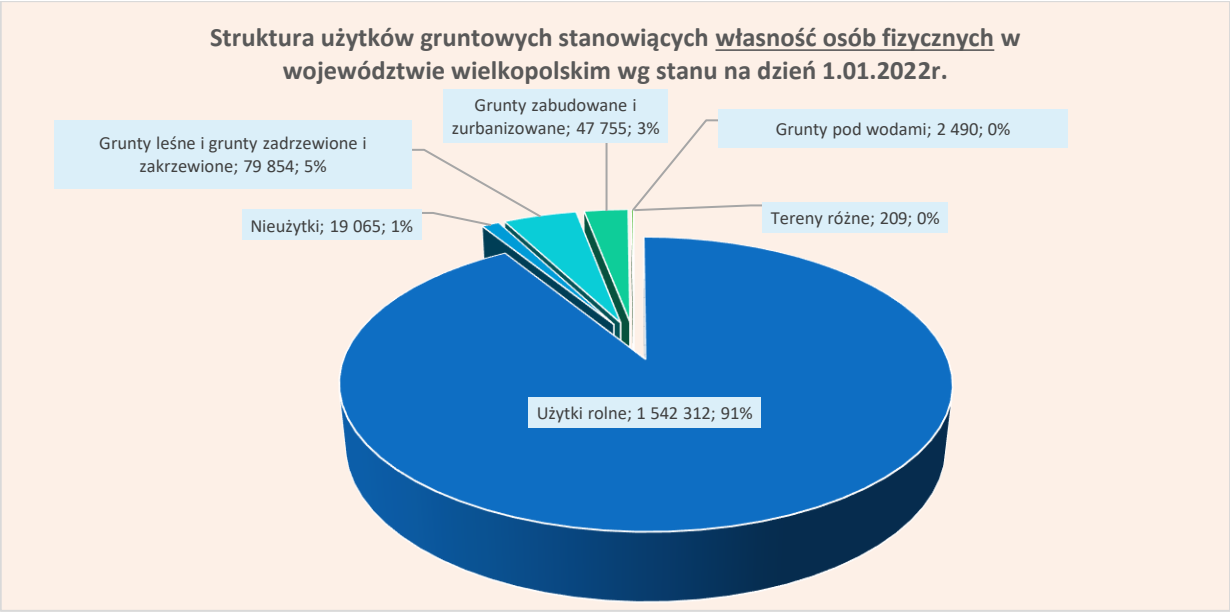

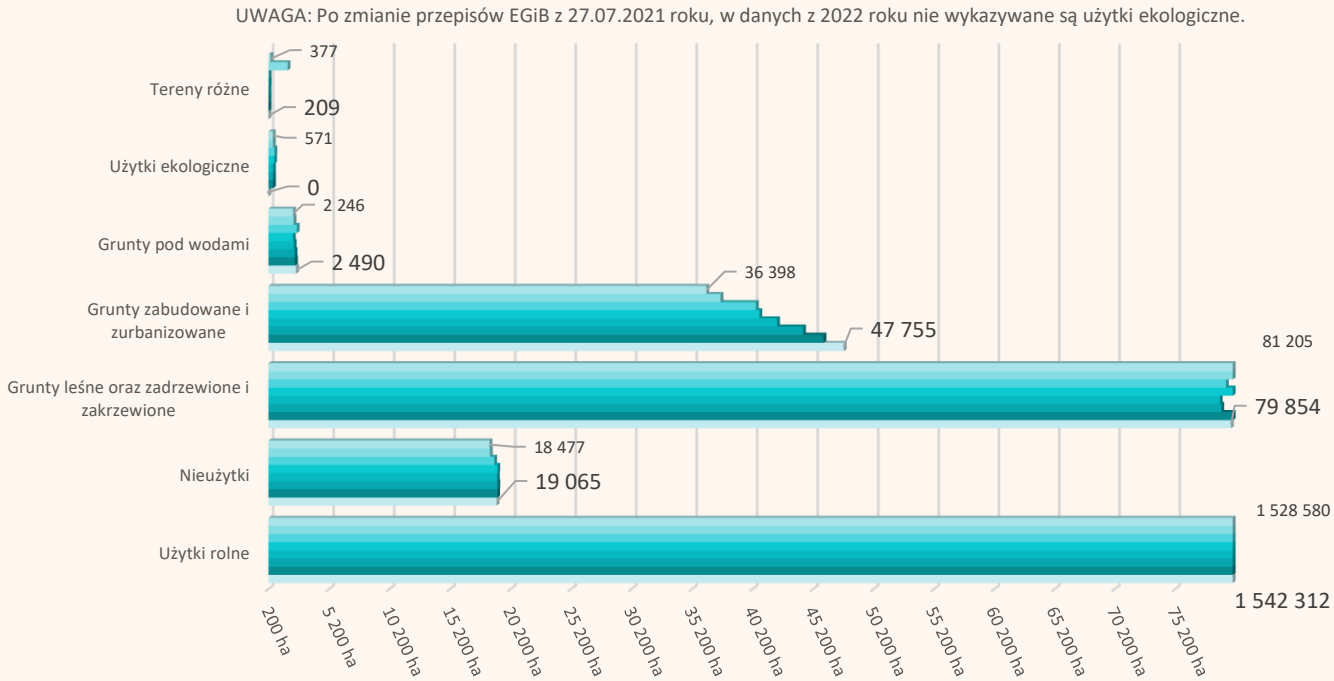

	Użytki rolne	Nieużytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	1 528 580	18 477	81 205	36 398	2 246	571	377
2016	1 535 670	18 510	81 510	37 568	2 290	584	1 794
2017	1 540 214	18 867	79 438	40 495	2 555	712	228
2018	1 542 052	19 127	80 931	40 784	2 239	678	227
2019	1 542 124	19 094	78 928	42 243	2 309	587	213
2020	1 542 374	19 132	79 061	44 392	2 373	586	209
2021	1 542 938	19 115	80 151	46 084	2 399	585	208
2022	1 542 312	19 065	79 854	47 755	2 490	0	209

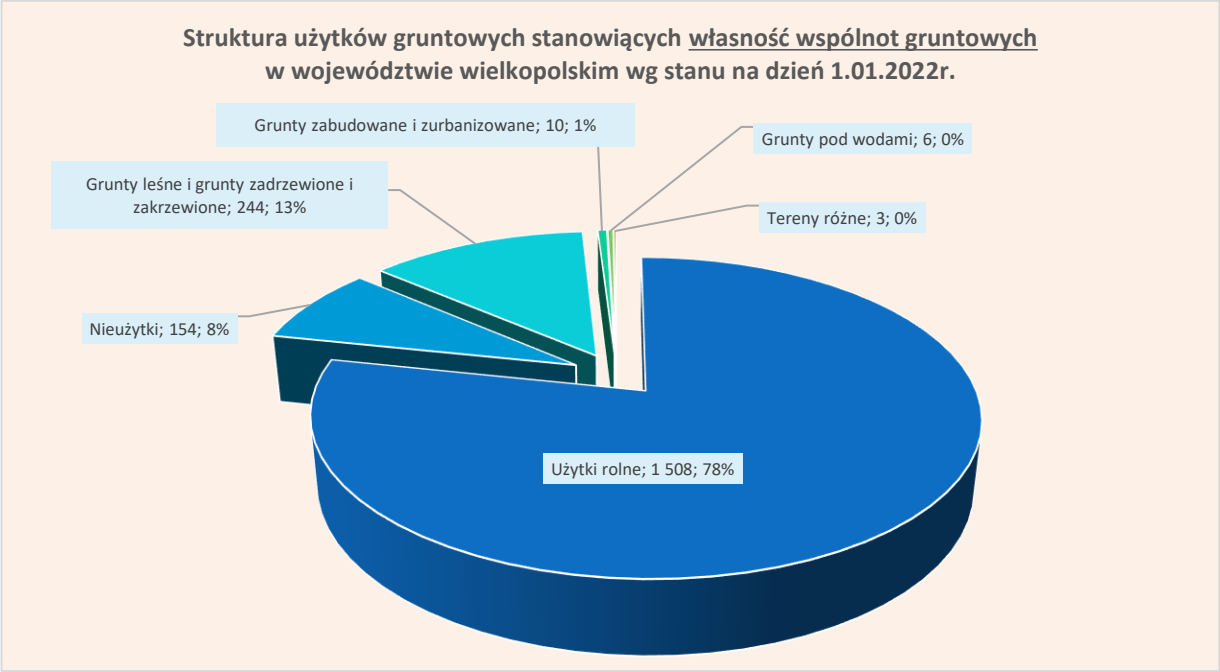

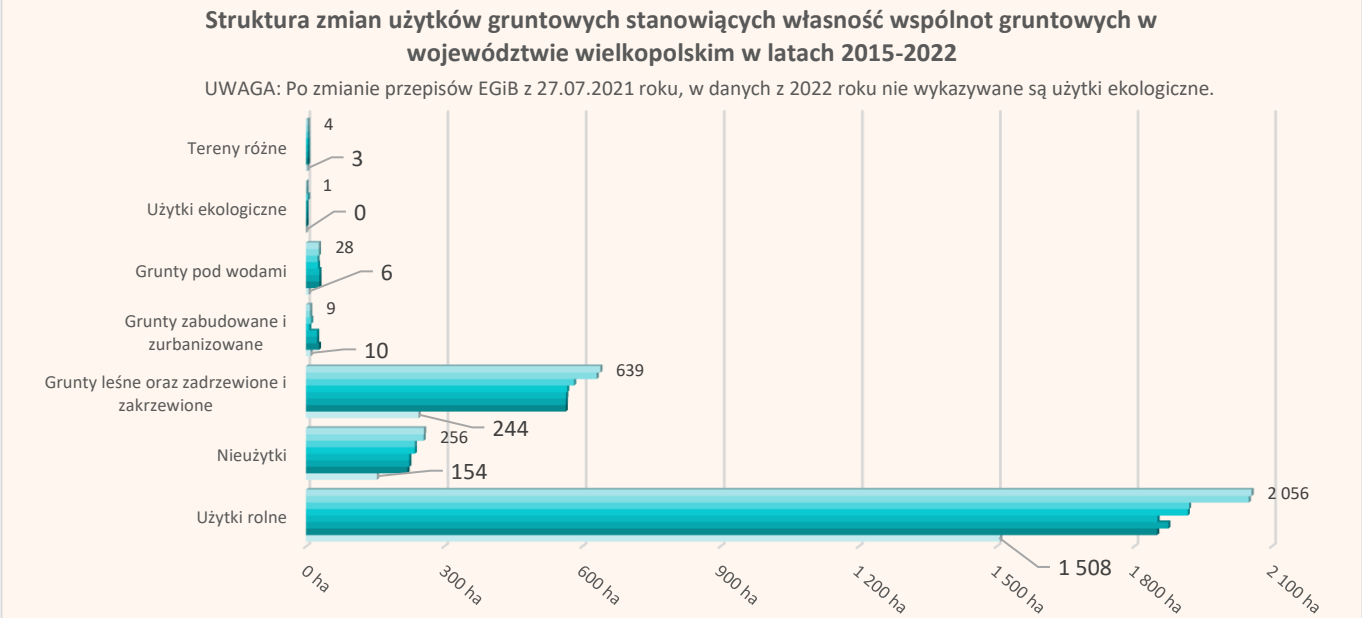

	Użytki rolne	Nieużytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	2 056	256	639	9	28	1	4
2016	2 050	255	631	9	28	1	4
2017	1 919	236	582	11	25	4	4
2018	1 917	236	567	7	26	1	4
2019	1 851	224	565	24	29	1	4
2020	1 874	224	564	24	29	1	4
2021	1 850	220	564	28	29	1	4
2022	1 508	154	244	10	6	0	3

Struktura użytków gruntowych stanowiących własność spółdzielni w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2022r.

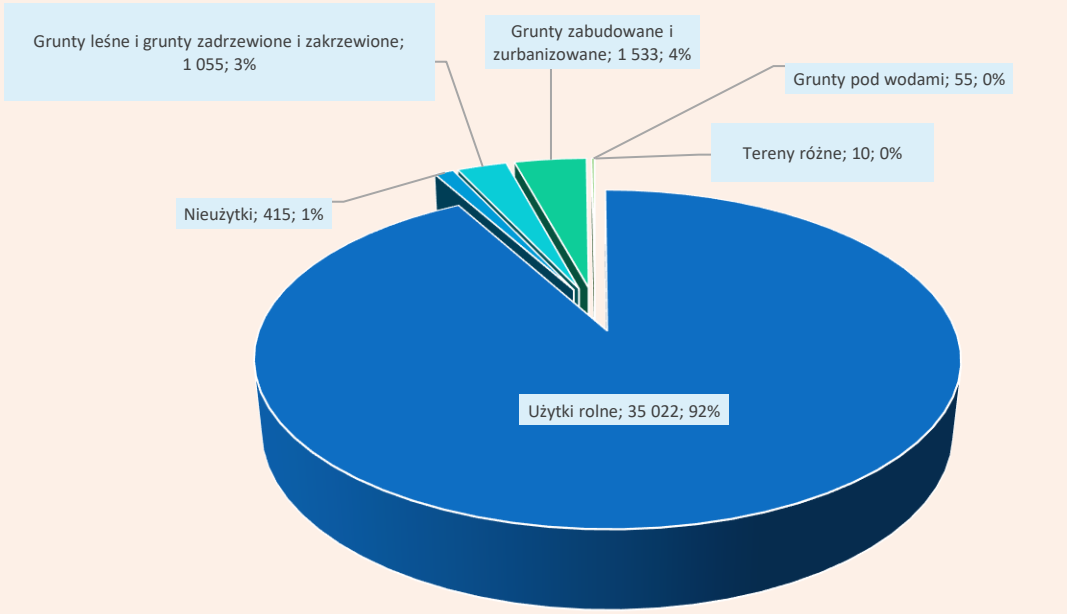

Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność spółdzielni w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022

UWAGA: Po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych z 2022 roku nie wykazywane są użytki ekologiczne.

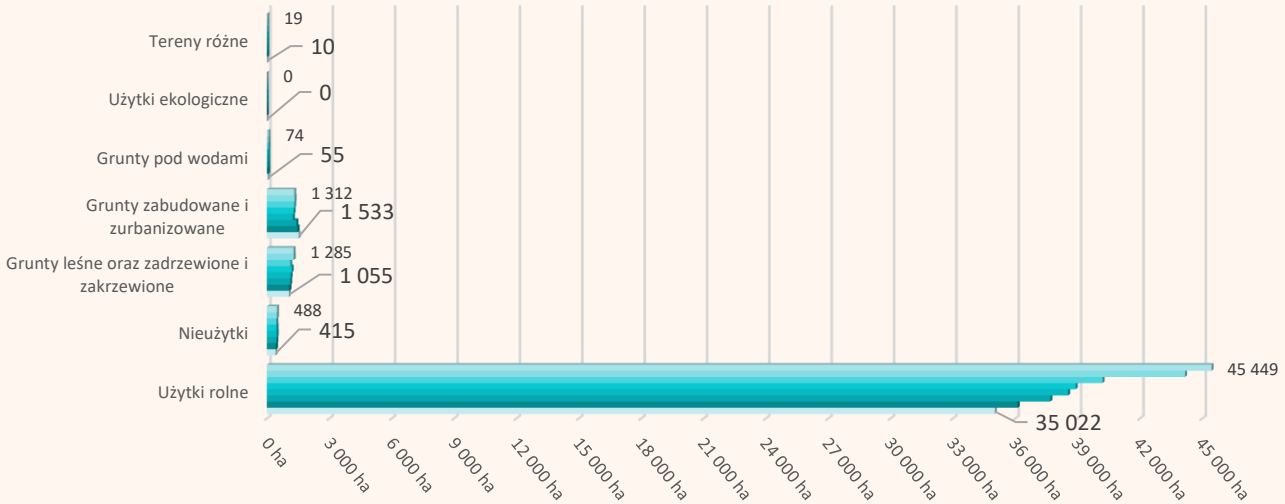

	Użytki rolne	Nieużytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	45 449	488	1 285	1 312	74	0	19
2016	44 172	481	1 290	1 330	71	0	20
2017	40 203	456	1 126	1 317	70	0	15
2018	38 912	464	1 191	1 286	59	0	15
2019	38 547	472	1 139	1 249	58	0	15
2020	37 692	455	1 119	1 421	59	0	15
2021	36 121	438	1 081	1 475	58	0	15
2022	35 022	415	1 055	1 533	55	0	10

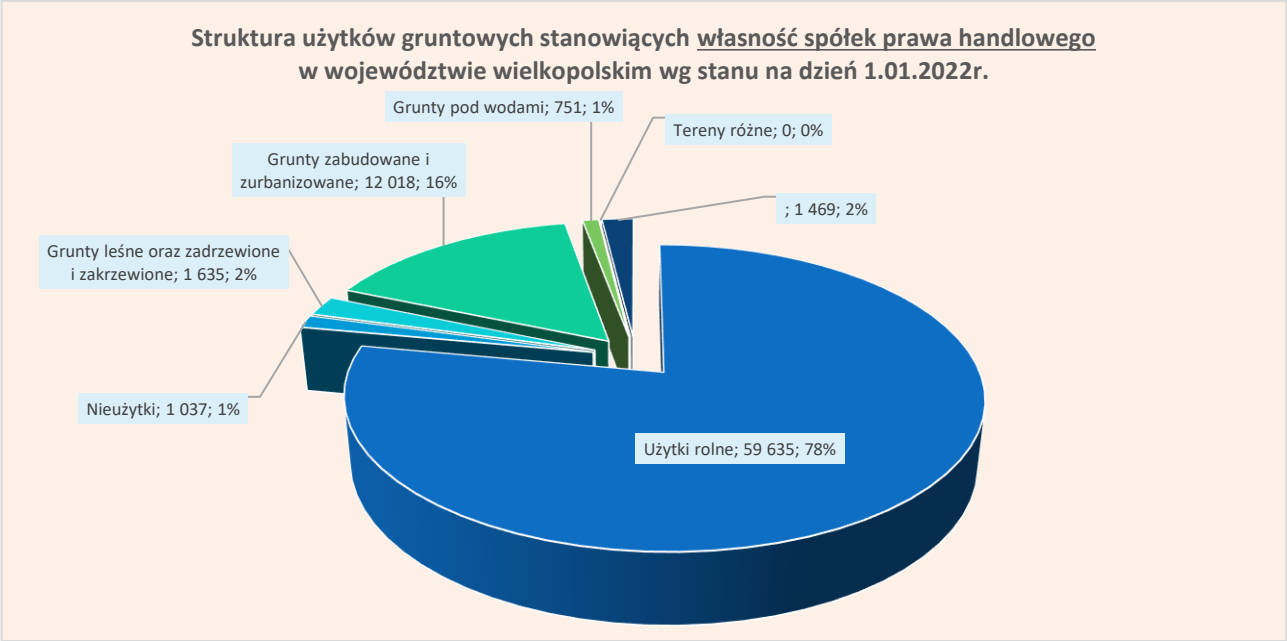
Struktura użytków gruntowych stanowiących własność spółek prawa handlowego
w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2022r.
Grunty pod wodami; 751; 1%
Tereny różne; 0; 0%
Grunty zabudowane i zurbanizowane; 12 018; 16%
; 1 469; 2%
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione; 1 635; 2%
Nieużytki; 1 037; 1%
Użytki rolne; 59 635; 78%

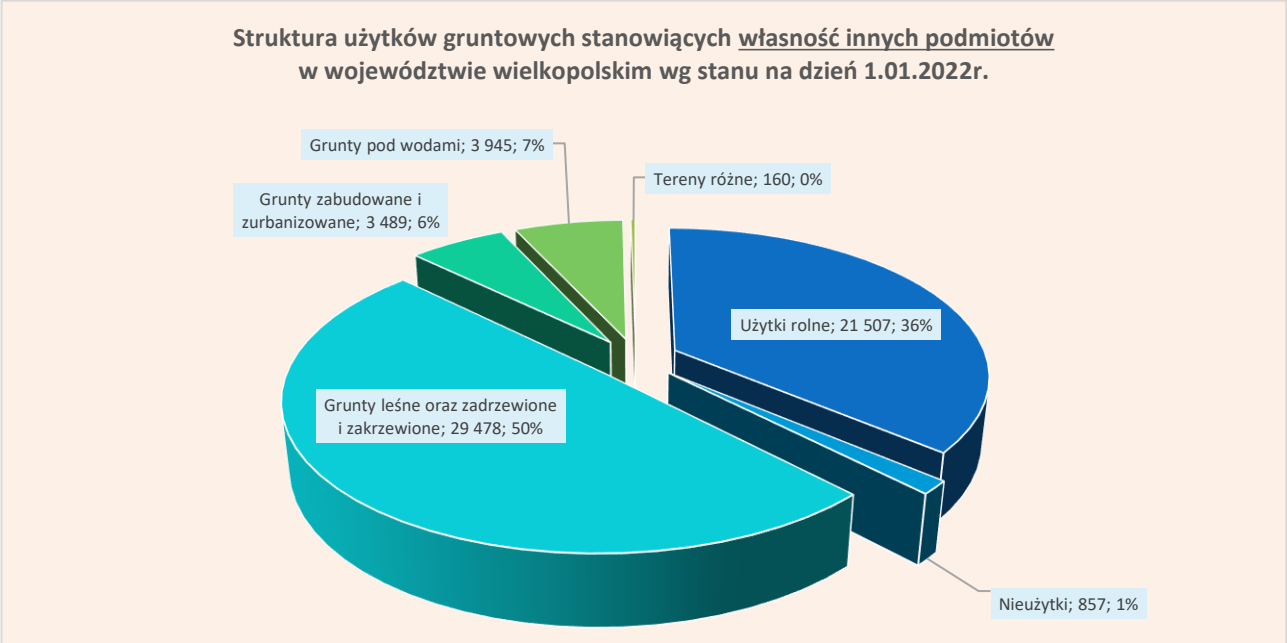
Struktura użytków gruntowych stanowiących własność innych podmiotów
w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2022r.
Grunty pod wodami; 3 945; 7%
Tereny różne; 160; 0%
Grunty zabudowane i zurbanizowane; 3 489; 6%
Użytki rolne; 21 507; 36%
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione; 29 478; 50%
Nieużytki; 857; 1%

Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność spółek prawa handlowego i innych podmiotów w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022

UWAGA: Po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych z 2022 roku nie wykazywane są użytki ekologiczne.

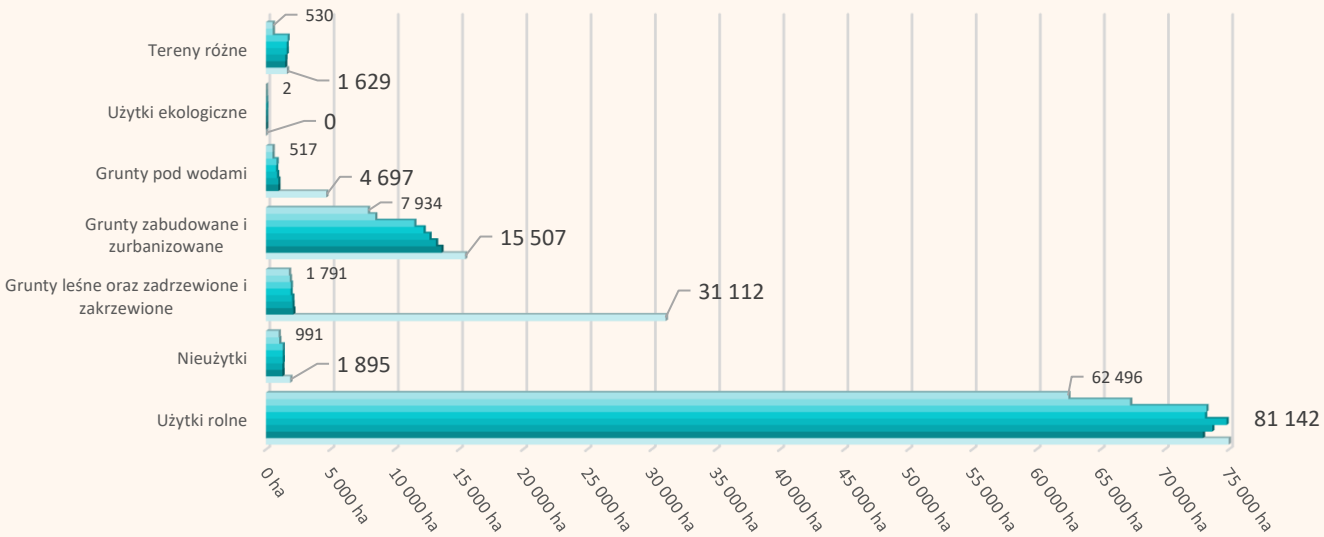

	Użytki rolne	Nieużytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	62 496	991	1 791	7 934	517	2	530
2016	67 304	1 032	1 859	8 508	508	2	531
2017	73 255	1 303	1 935	11 544	827	7	1 681
2018	73 147	1 298	1 915	12 270	789	18	1 609
2019	74 827	1 303	2 041	12 728	863	6	1 610
2020	73 713	1 275	2 065	13 231	965	6	1 509
2021	72 985	1 284	2 130	13 657	957	6	1 494
2022	81 142	1 895	31 112	15 507	4 697	0	1 629

Struktura użytków gruntowych stanowiących <u>własność kościołów i związków wyznaniowych</u> w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2022r.

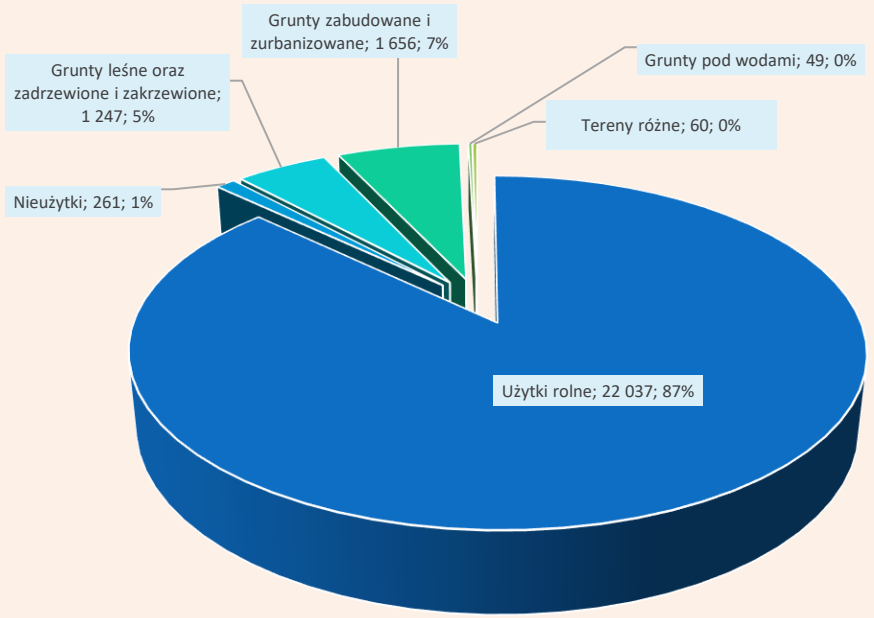

Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność kościołów i związków wyznaniowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022

UWAGA: Po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych z 2022 roku nie wykazywane są użytki ekologiczne.

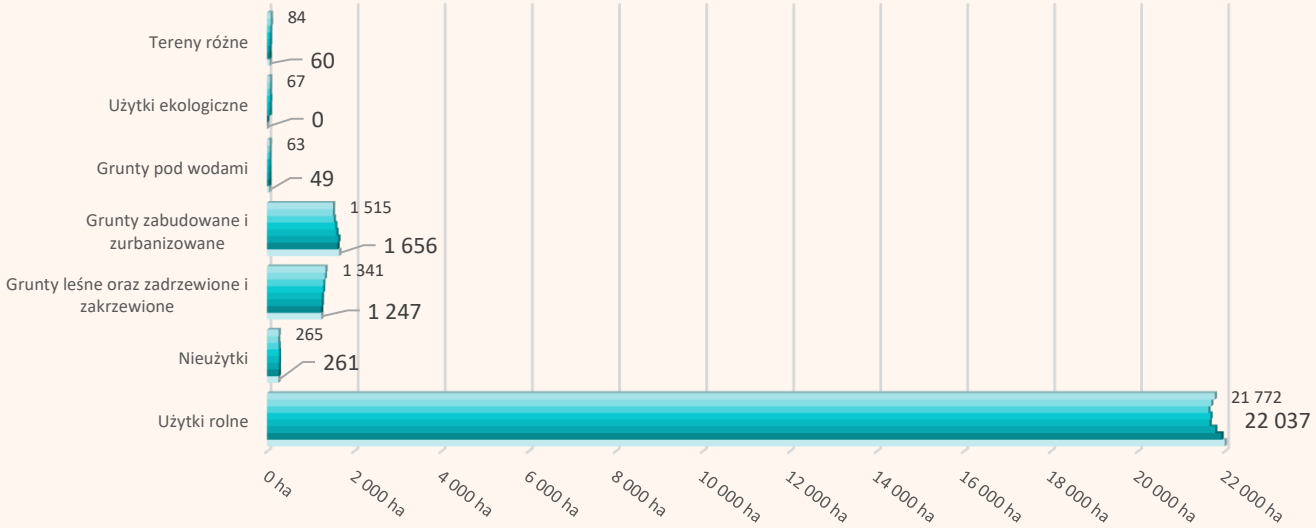

	Użytki rolne	Nieużytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	21 772	265	1 341	1 515	63	67	84
2016	21 692	256	1 327	1 511	54	67	88
2017	21 626	267	1 291	1 534	51	64	71
2018	21 673	271	1 286	1 563	45	70	66
2019	21 652	272	1 258	1 592	50	63	65
2020	21 779	268	1 255	1 634	50	63	55
2021	21 927	268	1 242	1 617	50	2	56
2022	22 037	261	1 247	1 656	49	0	60

II.3 Struktura zmian własności poszczególnych użytków gruntowych dla wszystkich grup

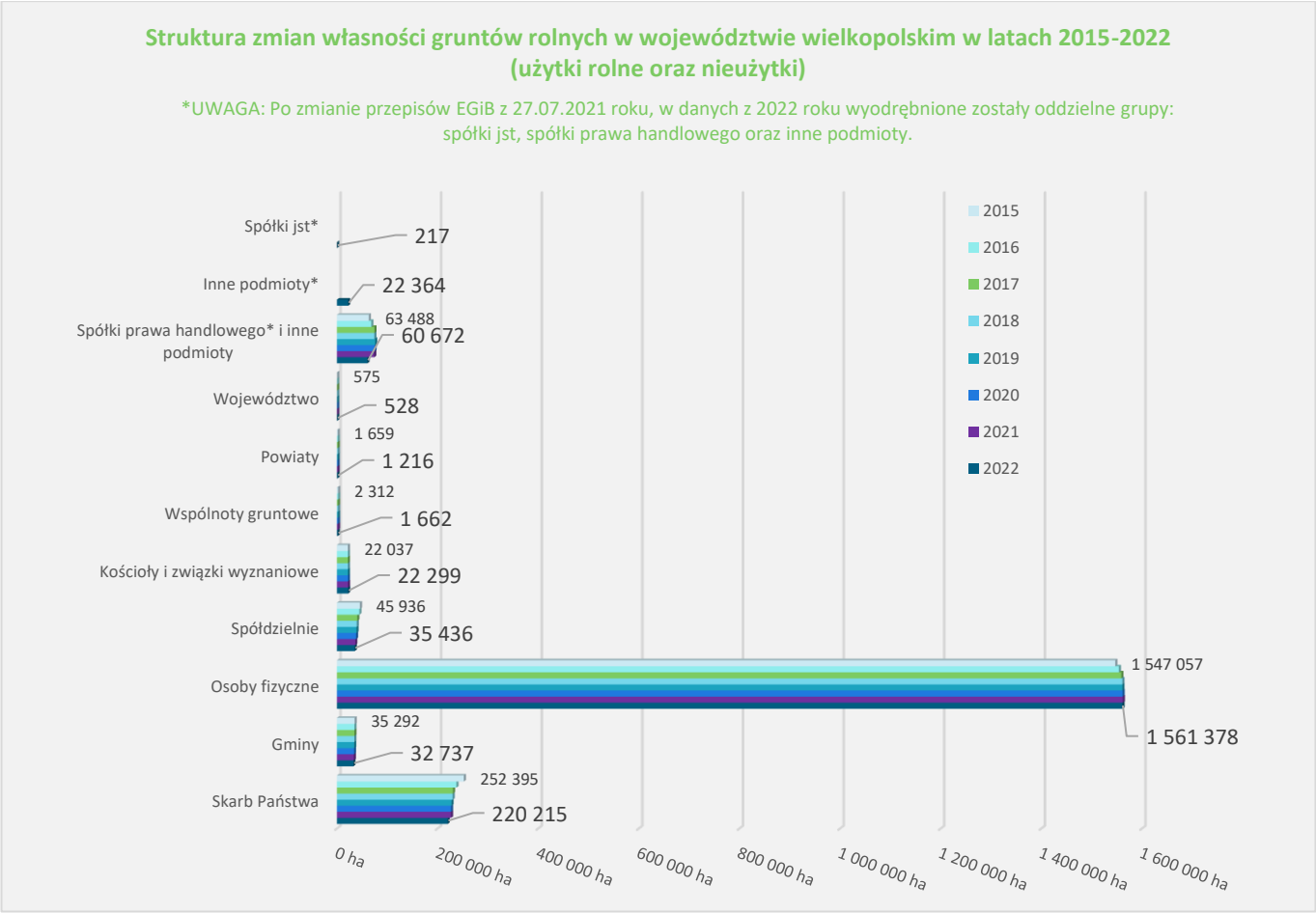

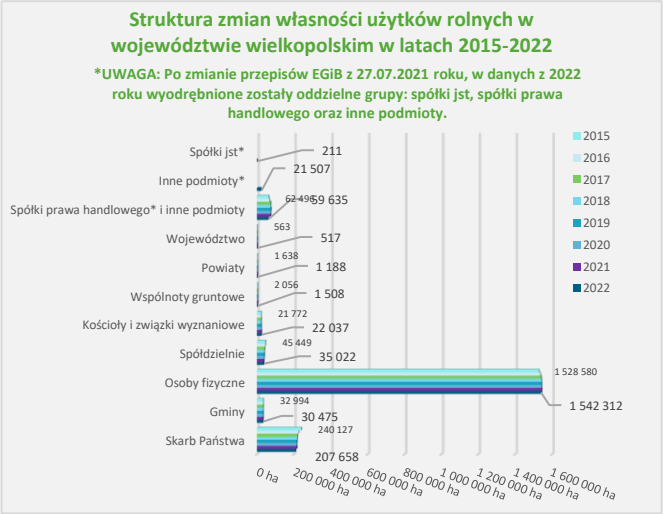

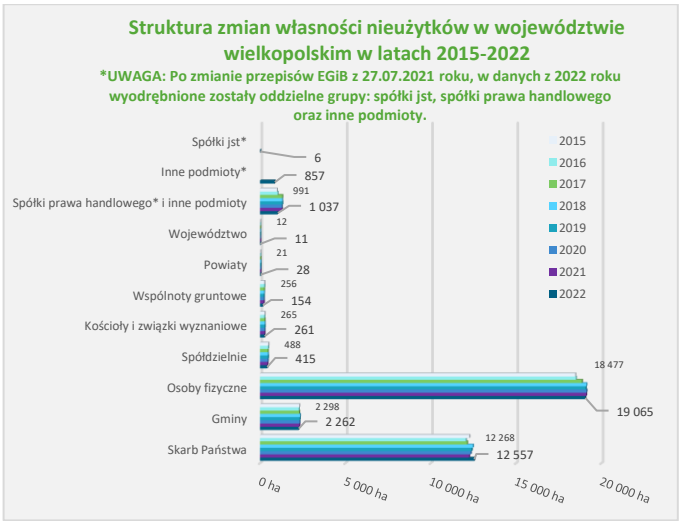

Struktura zmian własności gruntów leśnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022 (lasy, grunty zadrzewione i zakrzewione oraz w danych z 2022 roku wydzielono grupę grunty pod rowami)

*UWAGA: Po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych z 2022 roku wyodrębnione zostały oddzielne grupy: spółki jst, spółki prawa handlowego oraz inne podmioty.

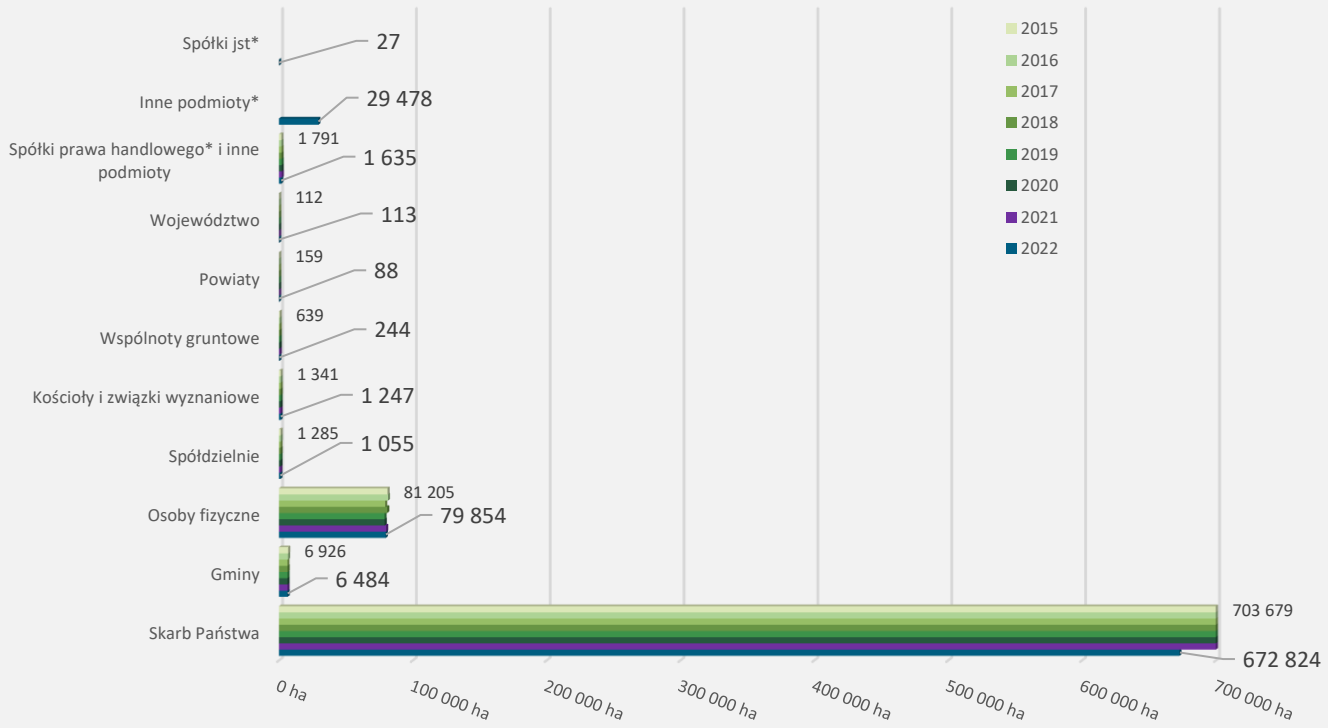

Struktura własności gruntów leśnych w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2022 r. (lasy, grunty zadrzewione i zakrzewione oraz grunty pod rowami)

*UWAGA: Po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych z 2022 roku wyodrębnione zostały oddzielne grupy: spółki jst, spółki prawa handlowego oraz inne podmioty.

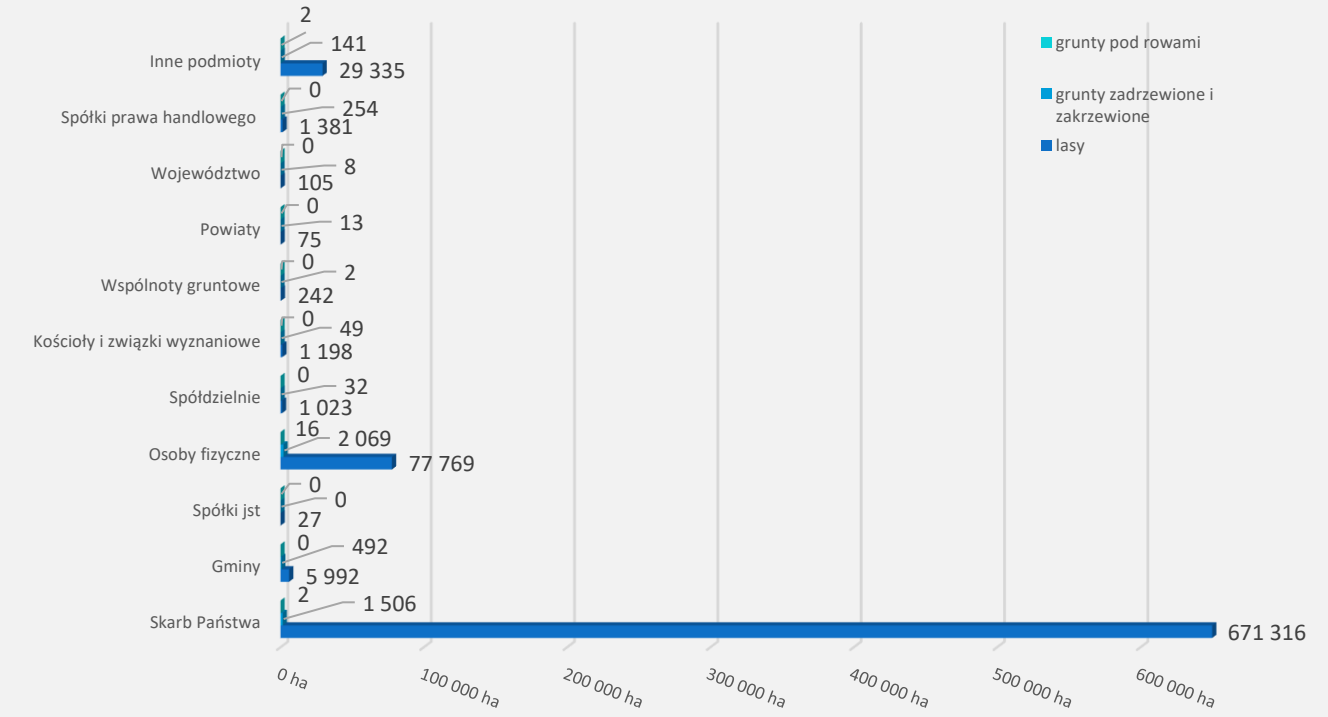

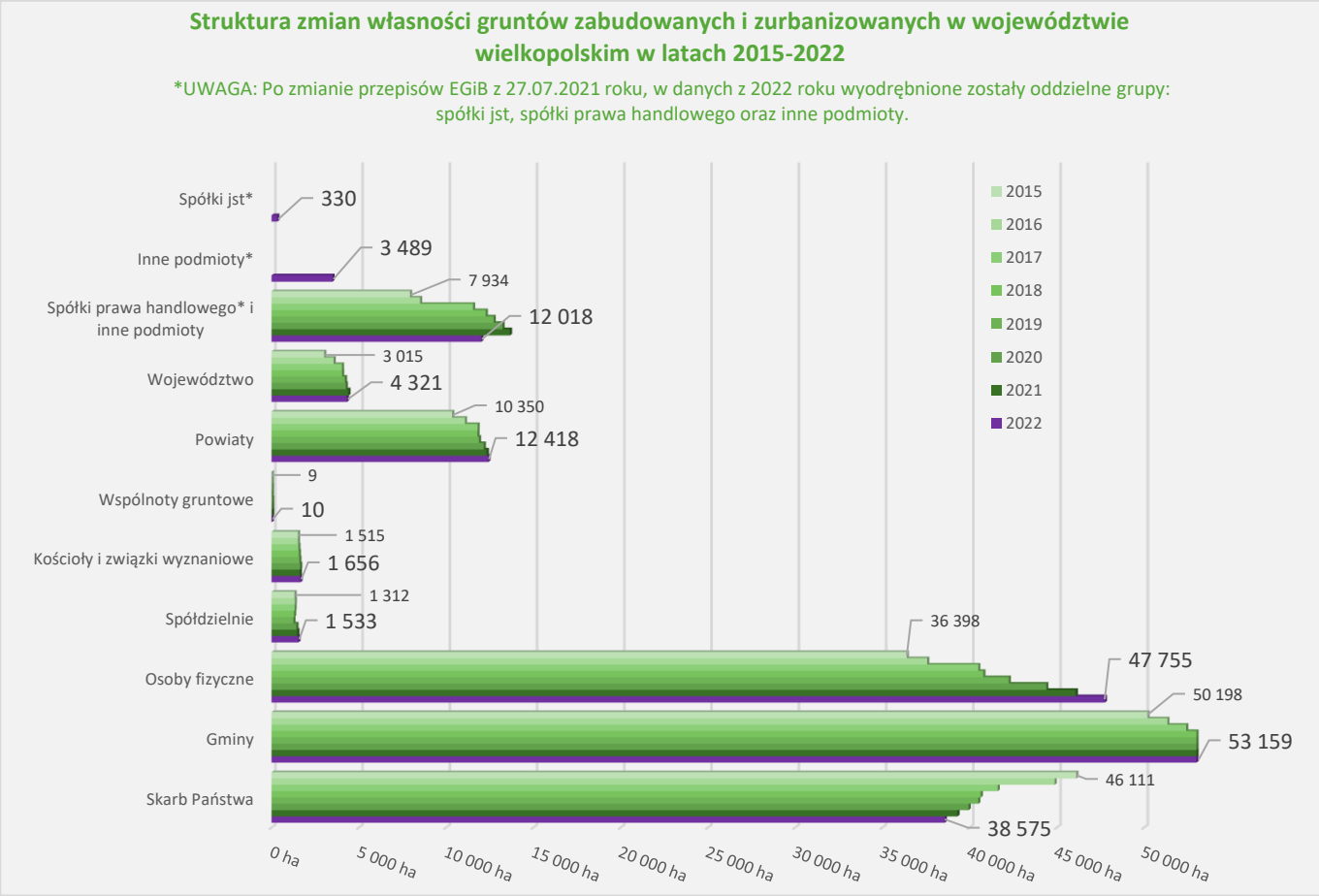
Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022
*UWAGA: Po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych z 2022 roku wyodrębnione zostały oddzielne grupy: spółki jst, spółki prawa handlowego oraz inne podmioty.
Spółki jst*
330
Inne podmioty*
3 489
Spółki prawa handlowego* i inne podmioty
7 934
12 018
Województwo
3 015
4 321
Powiaty
10 350
12 418
Wspólnoty gruntowe
9
10
Kościoły i związki wyznaniowe
1 515
1 656
Spółdzielnie
1 312
1 533
Osoby fizyczne
36 398
47 755
Gminy
50 198
53 159
Skarb Państwa
46 111
38 575
0 ha
5 000 ha
10 000 ha
15 000 ha
20 000 ha
25 000 ha
30 000 ha
35 000 ha
40 000 ha
45 000 ha
50 000 ha
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022

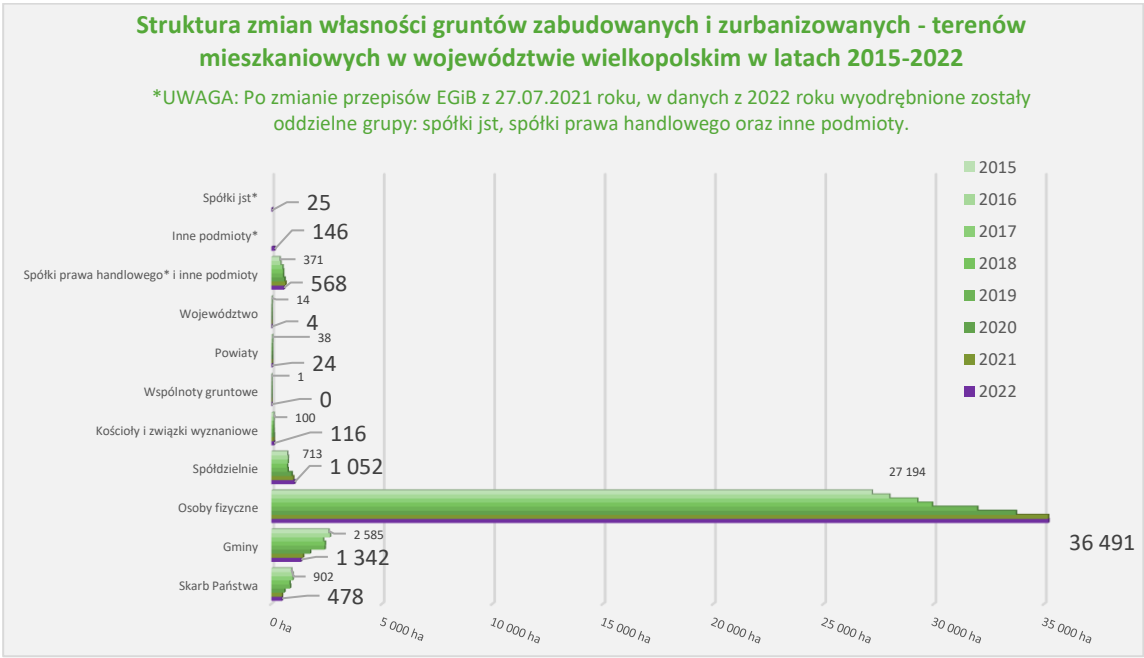
Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych - terenów mieszkaniowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022
*UWAGA: Po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych z 2022 roku wyodrębnione zostały oddzielne grupy: spółki jst, spółki prawa handlowego oraz inne podmioty.
Spółki jst*
25
Inne podmioty*
146
Spółki prawa handlowego* i inne podmioty
371
568
Województwo
14
4
Powiaty
38
24
Wspólnoty gruntowe
1
0
Kościoły i związki wyznaniowe
100
116
Spółdzielnie
713
1 052
Osoby fizyczne
27 194
36 491
Gminy
2 585
1 342
Skarb Państwa
902
478
0 ha
5 000 ha
10 000 ha
15 000 ha
20 000 ha
25 000 ha
30 000 ha
35 000 ha
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022

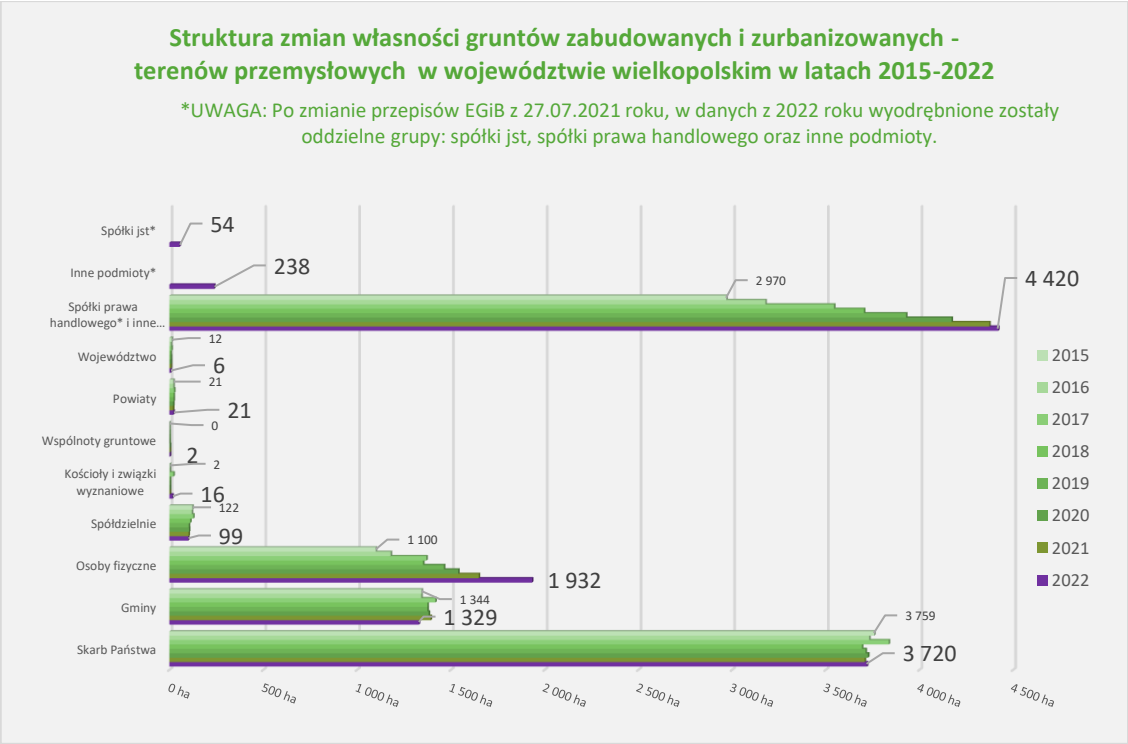
Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych - terenów przemysłowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022
*UWAGA: Po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych z 2022 roku wyodrębnione zostały oddzielne grupy: spółki jst, spółki prawa handlowego oraz inne podmioty.
Spółki jst*
Inne podmioty*
Spółki prawa handlowego* i inne...
Województwo
Powiaty
Wspólnoty gruntowe
Kościoły i związki wyznaniowe
Spółdzielnie
Osoby fizyczne
Gminy
Skarb Państwa
54
238
2 970
4 420
12
6
21
21
0
2
2
16
122
99
1 100
1 932
1 344
1 329
3 759
3 720
0 ha
500 ha
1 000 ha
1 500 ha
2 000 ha
2 500 ha
3 000 ha
3 500 ha
4 000 ha
4 500 ha
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022

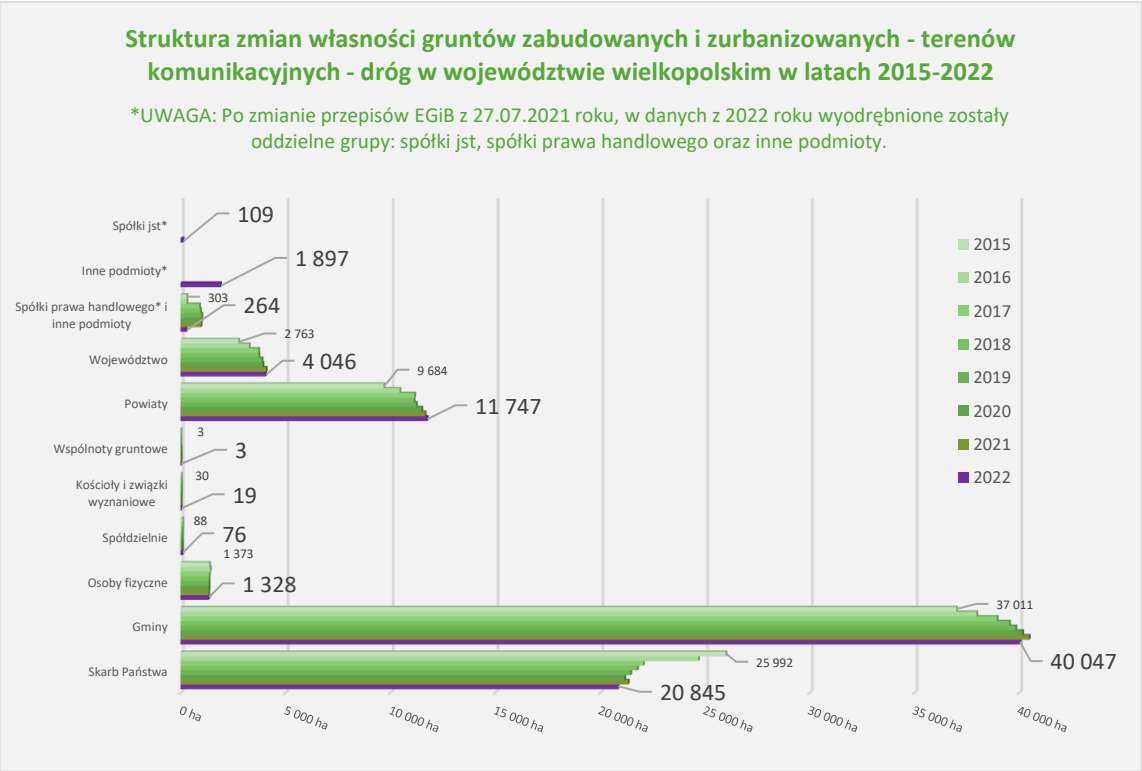
Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych - terenów komunikacyjnych - dróg w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022
*UWAGA: Po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych z 2022 roku wyodrębnione zostały oddzielne grupy: spółki jst, spółki prawa handlowego oraz inne podmioty.
Spółki jst*
Inne podmioty*
Spółki prawa handlowego* i inne podmioty
Województwo
Powiaty
Wspólnoty gruntowe
Kościoły i związki wyznaniowe
Spółdzielnie
Osoby fizyczne
Gminy
Skarb Państwa
109
1 897
303
264
2 763
4 046
9 684
11 747
3
3
30
19
88
76
1 373
1 328
37 011
40 047
25 992
20 845
0 ha
5 000 ha
10 000 ha
15 000 ha
20 000 ha
25 000 ha
30 000 ha
35 000 ha
40 000 ha
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022

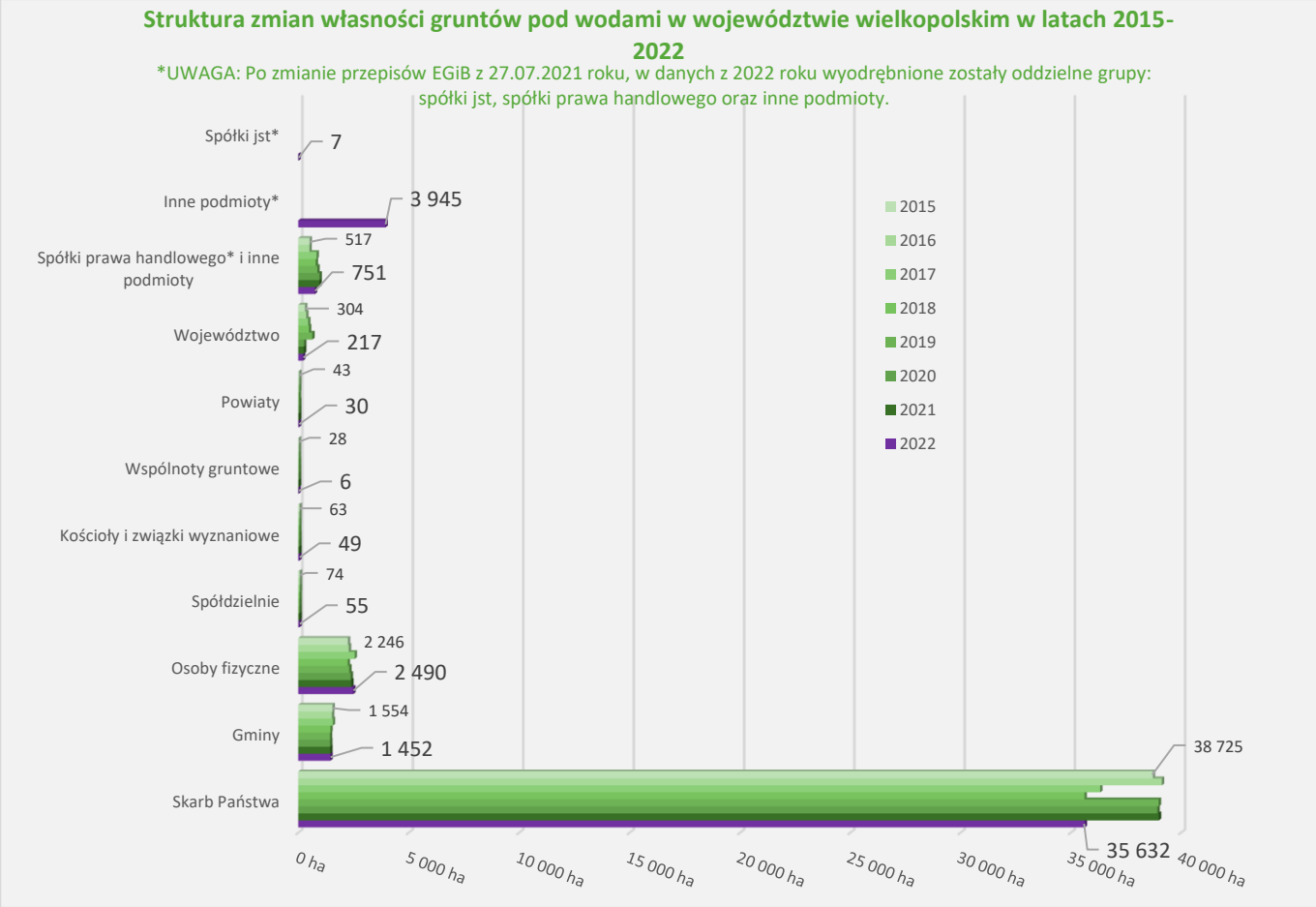
Struktura zmian własności gruntów pod wodami w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022
*UWAGA: Po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych z 2022 roku wyodrębnione zostały oddzielne grupy: spółki jst, spółki prawa handlowego oraz inne podmioty.
Spółki jst*
7
Inne podmioty*
3 945
Spółki prawa handlowego* i inne podmioty
517
751
Województwo
304
217
Powiaty
43
30
Wspólnoty gruntowe
28
6
Kościoły i związki wyznaniowe
63
49
Spółdzielnie
74
55
Osoby fizyczne
2 246
2 490
Gminy
1 554
1 452
Skarb Państwa
38 725
35 632
0 ha
5 000 ha
10 000 ha
15 000 ha
20 000 ha
25 000 ha
30 000 ha
35 000 ha
40 000 ha
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022

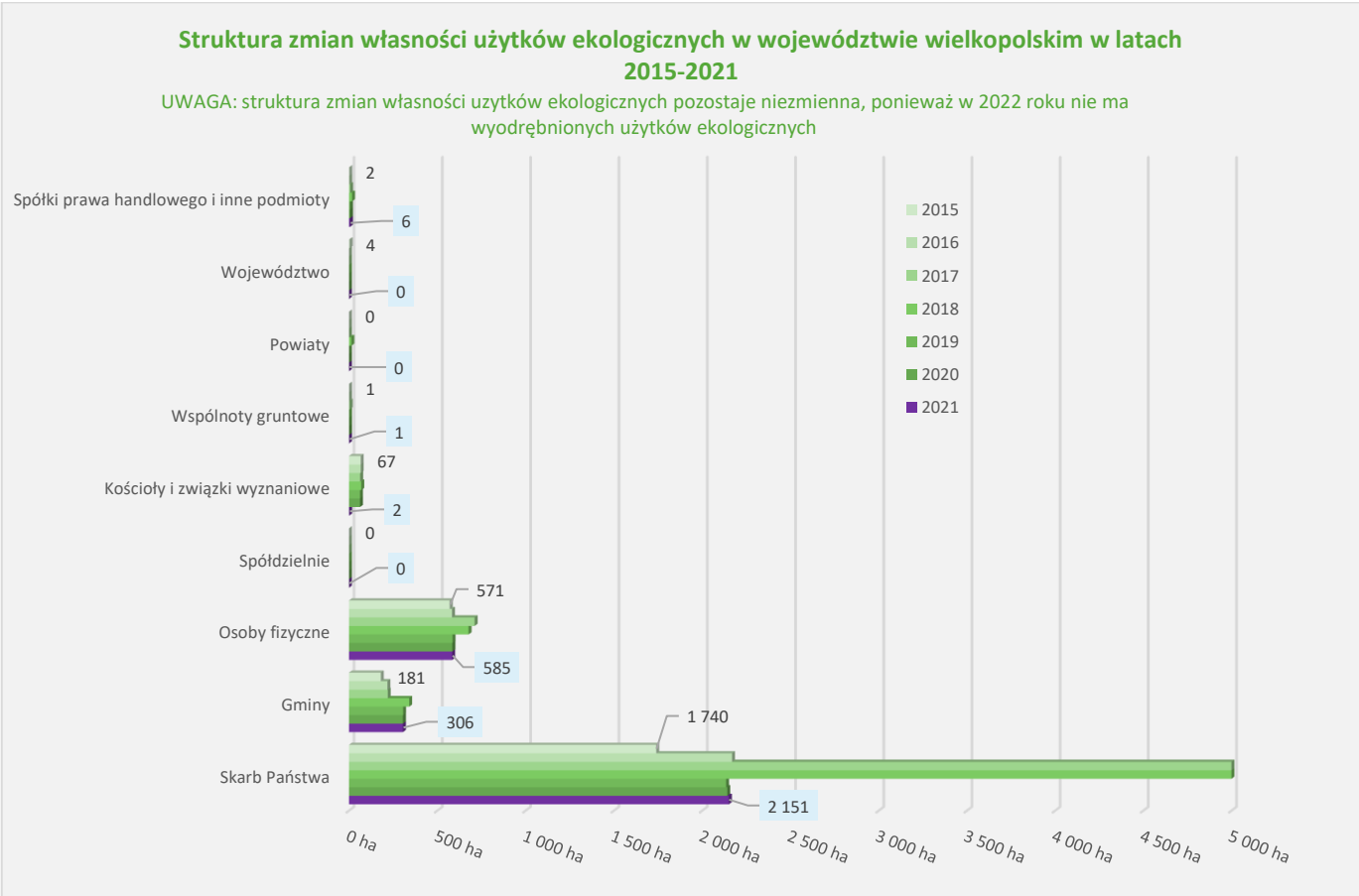
Struktura zmian własności użytków ekologicznych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021
UWAGA: struktura zmian własności uzytków ekologicznych pozostaje niezmienna, ponieważ w 2022 roku nie ma wyodrębnionych użytków ekologicznych
Spółki prawa handlowego i inne podmioty
2
6
Województwo
4
0
Powiaty
0
0
Wspólnoty gruntowe
1
1
Kościoły i związki wyznaniowe
67
2
Spółdzielnie
0
0
Osoby fizyczne
571
585
Gminy
181
306
Skarb Państwa
1 740
2 151
0 ha
500 ha
1 000 ha
1 500 ha
2 000 ha
2 500 ha
3 000 ha
3 500 ha
4 000 ha
4 500 ha
5 000 ha
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021

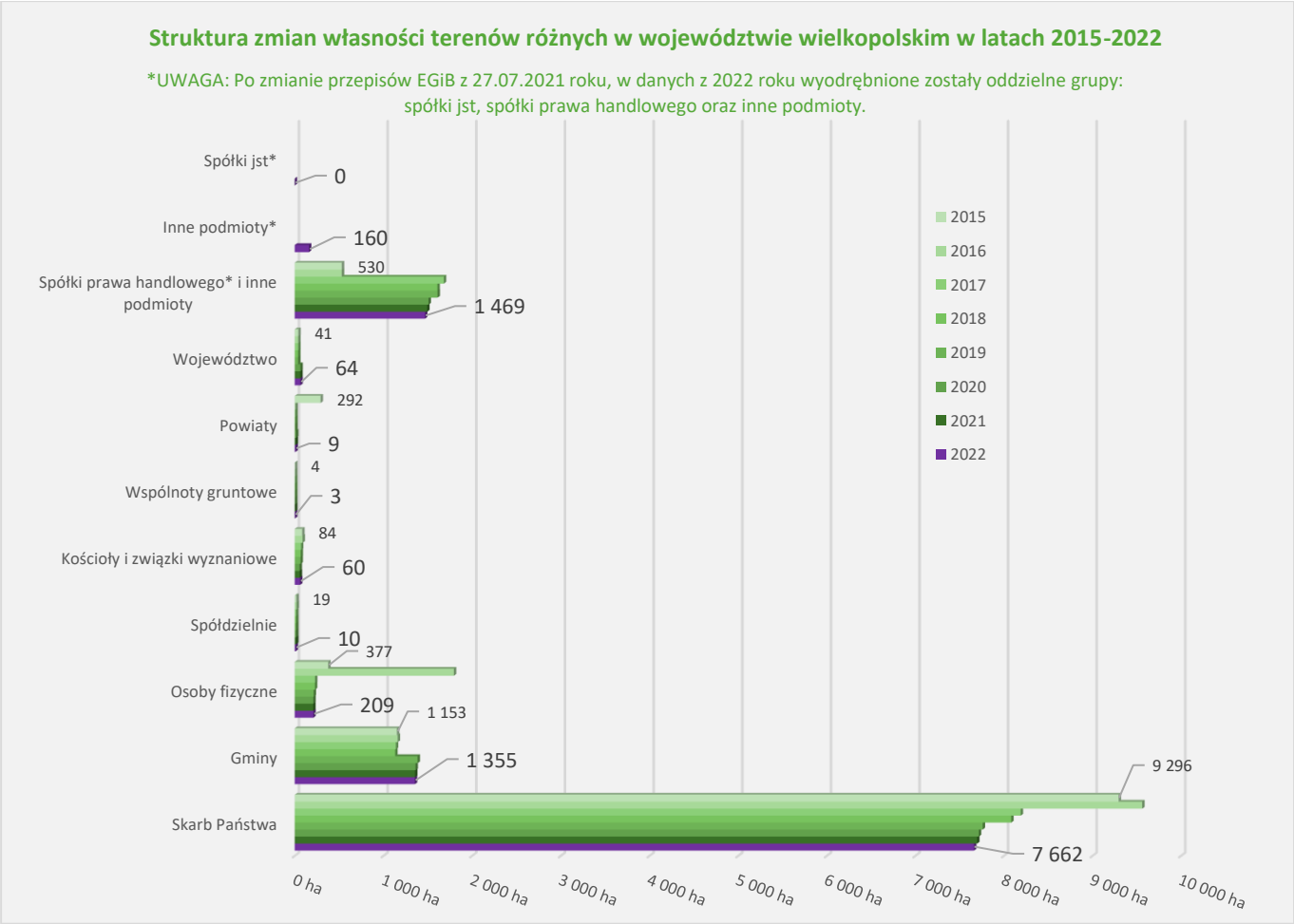
Struktura zmian własności terenów różnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022
*UWAGA: Po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych z 2022 roku wyodrębnione zostały oddzielne grupy: spółki jst, spółki prawa handlowego oraz inne podmioty.
Spółki jst*
0
Inne podmioty*
160
Spółki prawa handlowego* i inne podmioty
530
1 469
Województwo
41
64
Powiaty
292
9
Wspólnoty gruntowe
4
3
Kościoły i związki wyznaniowe
84
60
Spółdzielnie
19
10
Osoby fizyczne
377
209
Gminy
1 153
1 355
Skarb Państwa
9 296
7 662
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
0 ha
1 000 ha
2 000 ha
3 000 ha
4 000 ha
5 000 ha
6 000 ha
7 000 ha
8 000 ha
9 000 ha
10 000 ha

ROZDZIAŁ III
STRUKTURA ZMIAN SPOSOBU UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

PODZIAŁ UŻYTKÓW GRUNTOWYCH

Przyjęty w niniejszym opracowaniu podział użytków gruntowych, jest zgodny ze strukturą zestawień zbiorczych danych objętych ewidencją gruntów i budynków oraz rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. z 2021 r. poz. 1390)

I. Grunty rolne

1. Użytki rolne

1) **Grunty orne**

Do gruntów ornych zalicza się grunty:

a) *poddane stałej uprawie mechanicznej mającej na celu produkcję rolniczą lub ogrodniczą;*
b) *nadające się do uprawy, o której mowa w pkt 1, ale zajęte pod plantacje chmielu, wikliny lub drzew ozdobnych, w tym choinek, oraz szkółki ozdobnych drzew lub krzewów, lub na których urządzone zostały rodzinne ogrody działkowe;*
c) *zajęte pod urządzenia i budowle wspomagające produkcję rolniczą lub ogrodniczą i położone poza działką siedliskową;*
d) *utrzymywane w postaci ugoru lub odłogowane.*

2) **Sady**

Do sadów zalicza się grunty o powierzchni co najmniej 0,1000 ha, na których w zwartym nasadzeniu rosną drzewa owocowe lub krzewy owocowe (minimum 600 drzew lub 2000 krzewów na 1 ha) lub na których założone zostały szkółki owocowych drzew lub krzewów lub winnice.

Grunty o cechach określonych wyżej o powierzchni mniejszej niż 0,1000 ha zalicza się do użytku gruntowego, na którym nasadzono owocowe drzewa lub krzewy.

3) **Łąki trwałe**

Do łąk trwałych zalicza się grunty pokryte zwartą wieloletnią roślinnością, złożoną z licznych gatunków traw, roślin motylkowych i ziół, tworzących ruń łąkową, systematycznie koszoną, a w rejonach górskich - hale i połoniny z zasady koszone, w tym grunty zajęte pod urządzenia i budowle wspomagające hodowlę zwierząt gospodarskich, takie jak wiaty oraz kojce dla tych zwierząt oraz budynki inwentarsko-składowe służące gospodarce rolnej, położone poza zabudową zagrodową.

4) **Pastwiska trwałe**

Do pastwisk trwałych zalicza się grunty pokryte podobną jak na łąkach roślinnością, na których z reguły wypasane są zwierzęta gospodarskie, a w rejonach górskich hale i połoniny, które z zasady nie są koszone, lecz na których wypasane są zwierzęta gospodarskie, w tym grunty zajęte pod urządzenia wspomagające hodowlę zwierząt gospodarskich, takie jakwiaty oraz kojce dla tych zwierząt, położone poza zabudową zagrodową.

5) **Grunty rolne zabudowane**

Do gruntów rolnych zabudowanych zalicza się grunty zajęte pod:

a) budynki przeznaczone do produkcji rolniczej, nie wyłączając produkcji rybnej, w szczególności: spichlerze, przechowalnie owoców i warzyw, stodoły, budynki inwentarskie, budynki na sprzęt rolniczy, magazyny i sortownie ryb, wylęgarnie ryb, podchowalnie ryb, wędzarnie, przetwórnie, chłodnie, a także budowle i urządzenia rolnicze, w szczególności: zbiorniki na płynne odchody zwierzęce, płyty do składowania obornika, silosy na kiszonki, silosy na zboże i pasze, komory fermentacyjne i zbiorniki biogazu rolniczego, a także instalacje służące do otrzymywania biogazu rolniczego, place składowe, place postojowe i manewrowe dla maszyn rolniczych;
b) budynki przeznaczone do przetwórstwa rolno-spożywczego, z wyłączeniem gruntów zajętych pod przemysłowe zakłady przetwórstwa rolniczego bazujących na surowcach pochodzących spoza gospodarstwa rolnego, w skład którego wchodzą te budynki;
c) budynki mieszkalne oraz inne budynki i urządzenia, takie jak: komórki, garaże, szopy, kotłownie, podwórza, śmietniki, składowiska odpadów, jeżeli z gruntami, budynkami, budowlami lub urządzeniami, o których mowa w pkt 1 i 2, tworzą zorganizowaną całość gospodarczą i są położone w tej samej miejscowości lub w bezpośrednim sąsiedztwie w miejscowości sąsiedniej.

Do gruntów rolnych zabudowanych zalicza się także:

a) grunty położone między budynkami i urządzeniami, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, lub w bezpośrednim sąsiedztwie tych budynków i urządzeń, i niewykorzystywane na inny cel, który uzasadniałby zaliczenie ich do innej grupy użytków gruntowych, w tym zajęte pod rabaty, kwietniki, warzywniki;
b) grunty zajęte pod budynki, budowle i urządzenia, o których mowa w ust. 1, niewykorzystywane obecnie do produkcji rolniczej, jeżeli grunty te nie zostały wyłączone z produkcji rolnej w rozumieniu ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U z 2021 r. poz. 1326 t.j.).

c) *w przypadku gdy w skład siedliska usytuowanego na gruncie rolnym wchodzi wyłącznie budynek mieszkalny i urządzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 3, to grunt w granicach tego siedliska zalicza się do gruntów rolnych zabudowanych, jeżeli z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo z decyzji o warunkach zabudowy wydanej w związku z budową tego budynku wynika, że przeznaczony jest tylko pod zabudowę zagrodową, albo też z projektu budowlanego stanowiącego załącznik do ważnego pozwolenia na budowę lub zgłoszenia budowy upoważniającego do rozpoczęcia budowy wynika, że na gruncie tym mogą być budowane budynki i urządzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2.*

6) **Grunty pod stawami**

Do gruntów pod stawami zalicza się grunty pod zbiornikami wodnymi (z wyjątkiem jezior i zbiorników zaporowych z urządzeniami do regulacji poziomu wód), wyposażonymi w urządzenia hydrotechniczne nadające się do chowu, hodowli i przetrzymywania ryb, obejmujące powierzchnię ogroblowaną wraz z systemem rowów oraz tereny przyległe do stawów i z nimi związane, a należące do obiektu stawowego.

7) **Grunty pod rowami**

Do gruntów rolnych pod rowami zalicza się grunty zajęte pod rowy, o których mowa w art. 16 pkt 47 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 624, z późn. zm.), pełniące funkcje urządzeń melioracji wodnych.

8) Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych

Do gruntów zadrzewionych i zakrzewionych na użytkach rolnych zalicza się grunty, będące enklawami lub półenklawami użytków rolnych, na których znajdują się śródpolne skupiska drzew i krzewów lub tylko drzew, w wieku powyżej 10 lat, niezaliczone do lasów lub sadów.

2. ***Nieużytki***

Do nieużytków zalicza się grunty rolne nienadające się bez znacznych nakładów do działalności wytwórczej w rolnictwie, w szczególności:

1) bagna (błota, topieliska, trzęsawiska, moczary, rojsty);
2) piaski (piaski ruchome, piaski nadbrzeżne, wydmy);
3) naturalne utwory fizjograficzne, takie jak: urwiska, strome stoki, uskoki, skały, rumowiska, zapadliska, nisze osuwiskowe, piargi;
4) grunty pokryte wodami, które nie nadają się do produkcji rybnej (sadzawki, wodopoje, doły potorfowe).

II. ***Grunty leśne***

1. **Lasy**

Do lasów zalicza się grunty określone jako "las" w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2021 r. poz. 1275 t.j.)

2. **Grunty zadrzewione i zakrzewione**

Gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi są grunty porośnięte roślinnością leśną, których powierzchnia jest mniejsza niż 0,1000 ha, a także:

1) tereny torfowisk, pokrytych częściowo kępami krzewów i drzew karłowatych;
2) grunty porośnięte wikliną w stanie naturalnym oraz krzewiastymi formami wierzb w dolinach rzek i obniżeniach terenu;
3) przylegające do wód powierzchniowych grunty porośnięte drzewami lub krzewami, stanowiące biologiczną strefę ochronną cieków i zbiorników wodnych;
4) jary i wąwozy pokryte drzewami i krzewami w sposób naturalny lub sztuczny w celu zabezpieczenia przed erozją, niezaliczone do lasów;
5) wysypiska kamieni i gruzowiska porośnięte drzewami i krzewami;
6) skupiska drzew i krzewów mające charakter parku, ale nie wyposażone w urządzenia i budowle służące rekreacji i wypoczynkowi;
7) zadrzewione i zakrzewione tereny nieczynnych cmentarzy.

3. Grunty pod rowami

Do gruntów leśnych pod rowami zalicza się grunty zajęte pod rowy, o których mowa w art. 16 pkt 47 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, pełniące funkcje urządzeń melioracji wodnych.

III. ***Grunty zabudowane i zurbanizowane***

1. **Tereny mieszkaniowe**

Do terenów mieszkaniowych zalicza się grunty, niewchodzące w skład gruntów rolnych zabudowanych, o których mowa w lp. 5:

1) *zajęte pod budynki mieszkalne;*
2) *zajęte pod budynki gospodarcze i techniczne, związane funkcjonalnie z budynkami mieszkalnymi, o których mowa w pkt 1, oraz urządzenia, w szczególności: podwórza, dojazdy, przejścia, przydomowe place gier, zabaw i odpoczynku, studnie, zbiorniki, przewody naziemne, urządzenia do gromadzenia i oczyszczenia ścieków, śmietniki, składowiska odpadów, obiekty małej architektury, ogrodzenia, oczka wodne, ogródki skalne;*
3) *położone między budynkami i urządzeniami, o których mowa w pkt 1 i 2, lub w bezpośrednim sąsiedztwie tych budynków i urządzeń oraz niewykorzystywane do innego celu, który uzasadniałby zaliczenie ich do innej grupy użytków gruntowych, w tym zajęte pod trawniki, rabaty, kwietniki, warzywniki.*

Kontur terenów mieszkaniowych nie może przekraczać linii wskazanych w projekcie zagospodarowania działki lub terenu stanowiącym załącznik do pozwolenia na budowę albo zgłoszenia budowy.

2. **Tereny przemysłowe**

Do terenów przemysłowych zalicza się grunty:

1) *zajęte pod budynki przemysłowe lub magazynowe oraz związane z tymi budynkami budowle i urządzenia, w szczególności: wiaty, kotłownie, zbiorniki, przewody naziemne, place składowe, place postojowe i manewrowe, ogrodzenia, śmietniki, składowiska odpadów;*
2) *położone między budynkami, budowlami i urządzeniami, o których mowa w pkt 1, lub w bezpośrednim sąsiedztwie tych budynków i urządzeń i niewykorzystywane do innego celu, który uzasadniałby zaliczenie ich do innej grupy użytków gruntowych, w tym zajęte pod rabaty i kwietniki;*
3) *zajęte pod bazy transportowe i remontowe, stacje transformatorowe, naziemne rurociągi, kolektory i wodociągi, hałdy i wysypiska śmieci, ujęcia wody i oczyszczalnie ścieków.*

Kontur terenów przemysłowych nie może przekraczać linii wskazanych w projekcie zagospodarowania działki lub terenu stanowiącym załącznik do pozwolenia na budowę albo zgłoszenia budowy.

3. **Inne tereny zabudowane**

Do innych terenów zabudowanych zalicza się grunty:

1) *zajęte pod budynki inne niż mieszkalne, przemysłowe lub magazynowe oraz budowle lub urządzenia związane z tymi budynkami , w szczególności: kotłownie, zbiorniki, przewody naziemne, place składowe, place postojowe imanewrowe, ogrodzenia, śmietniki, składowiska odpadów;*
2) *położone między budynkami, budowlami i urządzeniami, o których mowa w pkt 1, lub w bezpośrednim sąsiedztwie tych budynków i urządzeń i niewykorzystywane w innym celu, który uzasadniałby zaliczenie ich do innej grupy użytków gruntowych, w tym zajęte pod rabaty i kwietniki;*
3) *zajęte pod cmentarze czynne oraz cmentarze nieczynne, ale niezaliczone do gruntów zadrzewionych i zakrzewionych, oraz grzebowiska zwierząt.*

Kontur innych terenów zabudowanych nie może przekraczać linii wskazanych w projekcie zagospodarowania działki lub terenu stanowiącym załącznik do pozwolenia na budowę albo zgłoszenia budowy.

4. **Zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie budowy**

1) *Do zurbanizowanych terenów niezabudowanych lub w trakcie zabudowy zalicza się grunty:*
   a) *na których została rozpoczęta, lecz nie została zakończona budowa, w rozumieniu art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. z 2020 r. poz. 1333 t.j. ze zm.), powodująca wyłączenie tych gruntów z produkcji rolnej lub leśnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;*
   b) *które w wyniku zabudowy wyłączone zostały z produkcji rolnej lub leśnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ale na których istniejące wcześniej budynki zostały rozebrane, a jednocześnie grunty te przeznaczone są pod zabudowę;*
2) *Przy ustalaniu konturów zurbanizowanych terenów niezabudowanych lub w trakcie zabudowy bierze się pod uwagę postanowienia decyzji wydanych na podstawie art. 11 oraz art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz treść projektu zagospodarowania działki lub terenu, o którym mowa w art. 34 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, stosując odpowiednio zasady dotyczące ustalania konturów terenów mieszkaniowych, terenów przemysłowych oraz innych terenów zabudowanych.*
3) *Do zurbanizowanych terenów niezabudowanych lub w trakcie zabudowy nie zalicza się gruntów przeznaczonych pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych , o których mowa w lp. 19.*

5. **Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe**

Do terenów rekreacyjno-wypoczynkowych zalicza się niezajęte pod budynki i związane z nimi urządzenia:

1) *tereny ośrodków wypoczynkowych, tereny zabaw dziecięcych, plaże, urządzone parki, skwery, zieleńce (poza pasami ulic);*
2) *tereny o charakterze zabytkowym, takie jak: ruiny zamków, grodziska, kurhany, pomniki przyrody;*
3) *tereny sportowe, takie jak: stadiony, boiska sportowe, skocznie narciarskie, tory saneczkowe, strzelnice sportowe, kąpieliska, pola golfowe;*

4) *tereny spełniające funkcje rozrywkowe, takie jak: lunaparki, wesołe miasteczka;*
5) *ogrody zoologiczne i botaniczne;*
6) *tereny zieleni nieurządzonej niezaliczone do lasów oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych;*
7) *tereny rodzinnych ogrodów działkowych urządzonych na gruntach, które nie nadają się do upraw rolniczych, w tym na gruntach leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych.*

6. **Użytki kopalne**

Do użytków kopalnych zalicza się grunty:

1) *zajęte przez czynne odkrywkowe kopalnie, w których odbywa się wydobycie kopalin;*
2) *wyrobiska po wydobywaniu kopalin;*
3) *zapadliska i tereny po działalności górniczej*

7. **Drogi**

1) *Do użytku gruntowego o nazwie "drogi" zalicza się grunty, które są pasami drogowymi dróg publicznych oraz dróg wewnętrznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1376 t.j.).*
2) *Do użytku gruntowego o nazwie "drogi" nie zalicza się gruntów w granicach pasów drogowych dróg wewnętrznych, jeżeli:*
   a) *wchodzą w skład gospodarstwa rolnego lub leśnego;*
   b) *w skład działki budowlanej, która nie jest osiedlem mieszkaniowym, dworcem kolejowym lub dworcem komunikacji autobusowej albo też nie jest odrębnym pasem gruntu wydzielonym wyłącznie w celu zapewnienia dostępu tej działki do drogi publicznej.*
3) *Grunty w granicach pasów drogowych dróg wewnętrznych niezaliczone do użytku gruntowego "drogi" włącza się do:*
   a) *przyległego użytku rolnego, jeżeli wchodzą w skład gospodarstwa rolnego;*
   b) *użytku "las", jeżeli wchodzą w skład gospodarstwa leśnego;*
   c) *odpowiedniego użytku z grupy użytków zurbanizowanych i zabudowanych, jeżeli wchodzą w skład działki budowlanej.*

8. **Tereny kolejowe**

Do terenów kolejowych zalicza się grunty zajęte pod budowle i inne urządzenia przeznaczone do prowadzenia i obsługi ruchu kolejowego , obsługi przewozu osób lub rzeczy, lub ich utrzymania linie kolejowe, bocznice kolejowe wraz z infrastrukturą stanowiącą ich część, stacje, rampy, magazyny, itp.

9. **Inne tereny komunikacyjne**

Do innych terenów komunikacyjnych zalicza się inne niż wymienione w lp. 18 i 19 grunty zajęte w celach komunikacyjnych, a w szczególności pod:

1) *porty lotnicze oraz budowle i urządzenia służące komunikacji lotniczej;*
2) *urządzenia portowe, przystanie, budowle i urządzenia służące komunikacji wodnej;*
3) *budowle i urządzenia kolei linowych;*
4) *torowiska tramwajowe poza pasami ulic i dróg, a także obiekty i urządzenia związane z komunikacją miejską;*
5) *urządzone parkingi poza lasami państwowymi, dworce autobusowe;*
6) *wały ochronne wód przystosowane do ruchu kołowego.*

10. **Grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych**

Do gruntów przeznaczonych pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych zalicza się grunty, które są własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i zostały wydzielone pod drogi publiczne lub linie kolejowe na podstawie:

1) *ostatecznych decyzji zatwierdzających podział nieruchomości lub uchwał o scaleniu i podziale nieruchomości, wydanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1990 z późn.zm.), a także prawomocnych orzeczeń sądowych orzekających o podziale nieruchomości;*
2) *ostatecznych decyzji, o których mowa w art. 11a ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1363 z późn. zm.);*
3) *ostatecznych decyzji, o których mowa w art. 9o ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1043, z późn. zm.);*
4) *ostatecznych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 poz. 741 z późn. zm.), ale na których budowa dróg publicznych lub linii kolejowych nie została zakończona.*

IV. Grunty pod wodami

1. Grunty pod wodami morskimi wewnętrznymi

Gruntami pod morskimi wodami wewnętrznymi są grunty pokryte morskimi wodami wewnętrznymi, o których mowa w art. 4 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2135 z późn. zm).

2. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi

Do gruntów pod wodami powierzchniowymi płynącymi zalicza się grunty pokryte śródlądowymi wodami płynącymi, o których mowa w art. 22 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne.

Kontur gruntów pod wodami powierzchniowymi płynącymi wyznaczają linie brzegów cieków naturalnych, jezior oraz innych naturalnych zbiorników wodnych, a w przypadku kanałów lub sztucznych zbiorników wodnych usytuowanych na wodach płynących - zewnętrzne krawędzie tych kanałów lub zbiorników.

Jeżeli ciek naturalny, jezioro, inny naturalny lub sztuczny zbiornik wodny lub kanał przecina granicę obrębu ewidencyjnego, to granica obrębu ogranicza kontur gruntów pod wodami powierzchniowymi płynącymi.

3. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi

Do gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi zalicza się grunty pokryte śródlądowymi wodami stojącymi, *o których mowa w art. 23 ust. ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, oraz grunty trwale pokryte wodami znajdującymi się w zagłębieniach terenu powstałych w wyniku działalności człowieka, niebędące stawami oraz niezaliczone do nieużytków, o których mowa w lp. 9. Kontur gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi wyznaczają linie brzegów naturalnych zbiorników wodnych, a w przypadku zagłębień terenu powstałych w wyniku działalności człowieka - zewnętrzne krawędzie tych zagłębień. Jeżeli naturalny zbiornik wodny lub zagłębienie terenu powstałe w wyniku działalności człowieka przecina granicę obrębu ewidencyjnego, to krawędź przecięcia ogranicza kontur gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi.*

V. Tereny różne

Do terenów różnych zalicza się wszystkie pozostałe grunty, niezaliczone do innych użytków gruntowych, w szczególności zajęte pod budowle ziemne, takie jak: wały przeciwpowodziowe niezaliczone do terenów komunikacyjnych, kopce oraz groble niewchodzące w skład stawów, o których mowa w lp. 7.

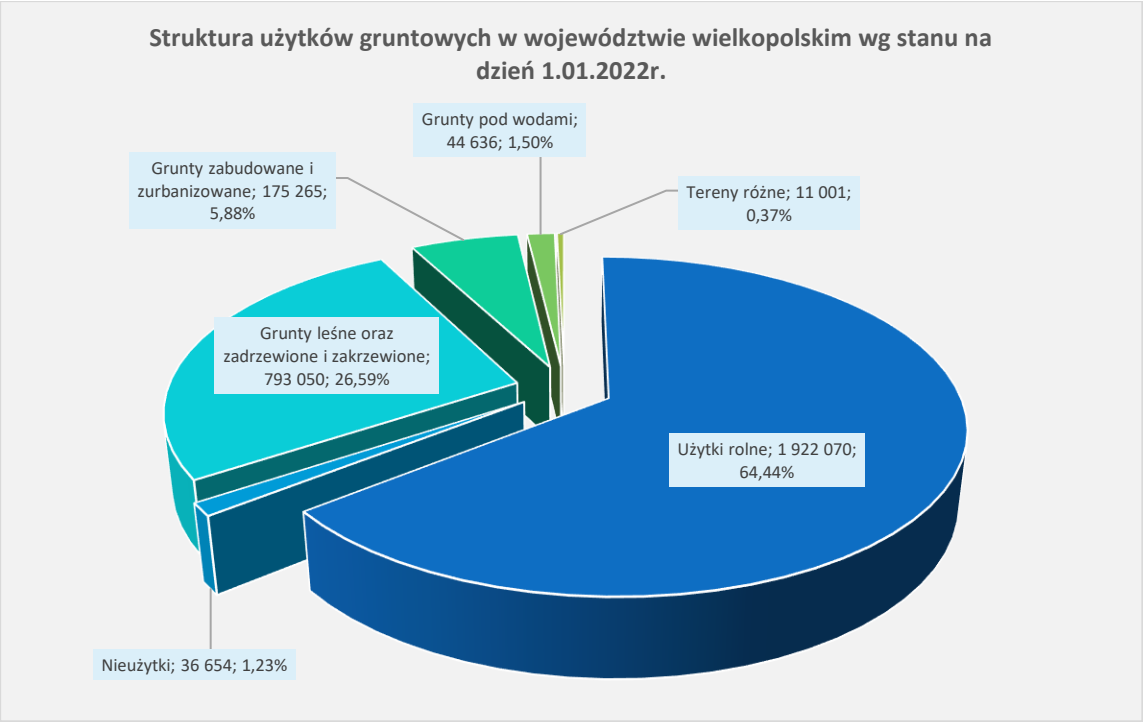

Struktura zmian użytków gruntowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022

UWAGA: Po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych z 2022 roku nie wykazywane są użytki ekologiczne.

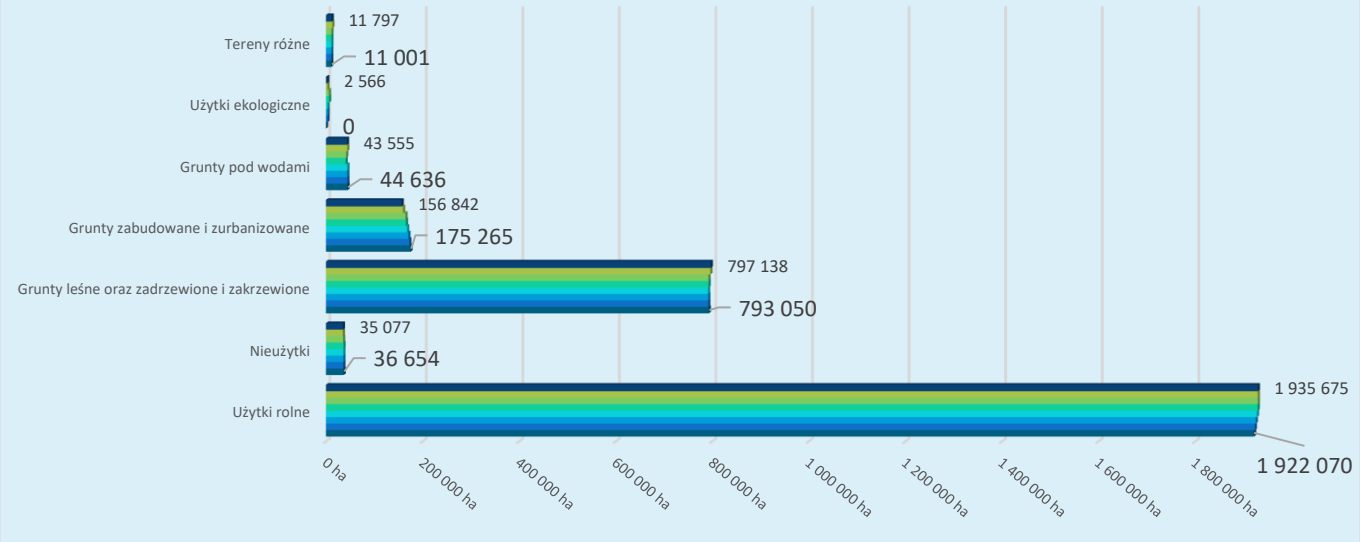

	Użytki rolne	Nieużytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne	Tereny różne
2015	1 935 675	35 077	797 138	156 842	43 555	2 566	11 797
2016	1 931 291	34 905	796 426	159 766	44 014	3 041	13 207
2017	1 930 406	35 593	792 486	164 752	41 915	6 123	11 375
2018	1 929 634	36 258	792 715	165 678	40 750	6 435	11 180
2019	1 928 194	36 144	791 578	168 127	44 411	3 099	11 097
2020	1 925 690	36 063	791 998	170 695	44 151	3 104	10 949
2021	1 923 745	35 925	792 096	172 708	44 228	3 051	10 903
2022	1 922 070	36 654	793 050	175 265	44 636	0	11 001

Struktura zmian gruntów rolnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022

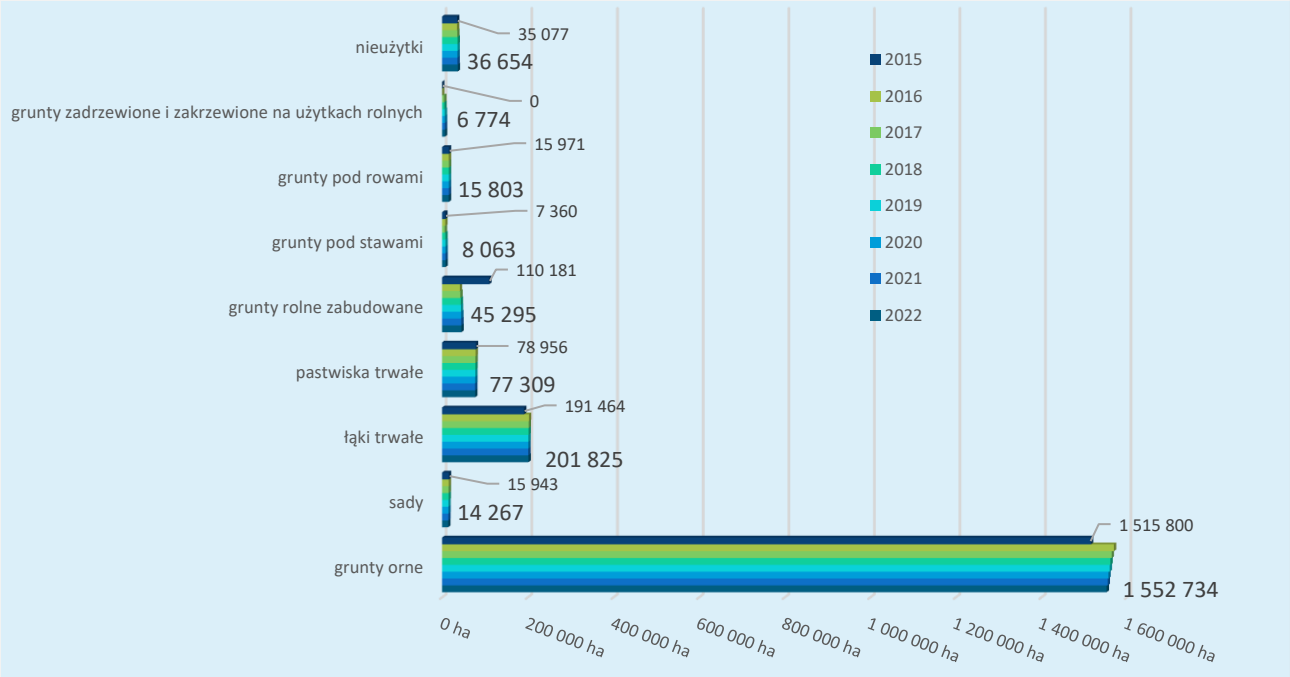

Struktura zmian gruntów leśnych (lasów oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych) w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022

UWAGA: Po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych z 2022 roku dla gruntów leśnych dodano grunty pod rowami.

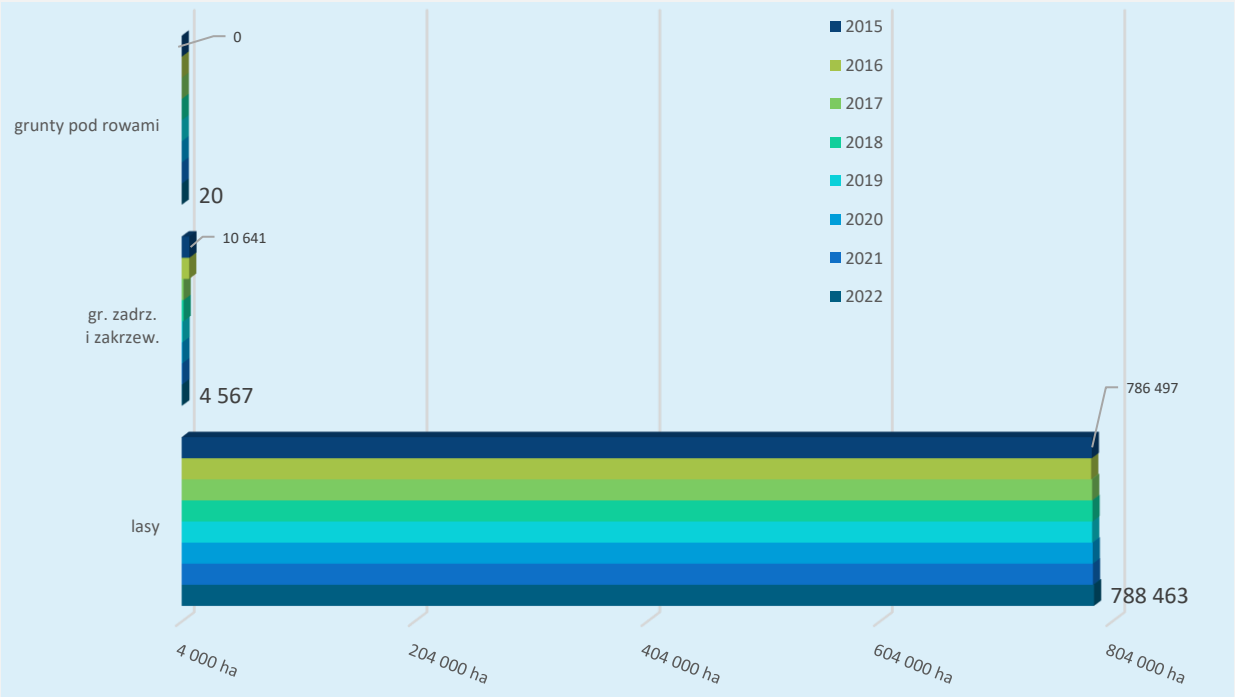

Struktura zmian gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022

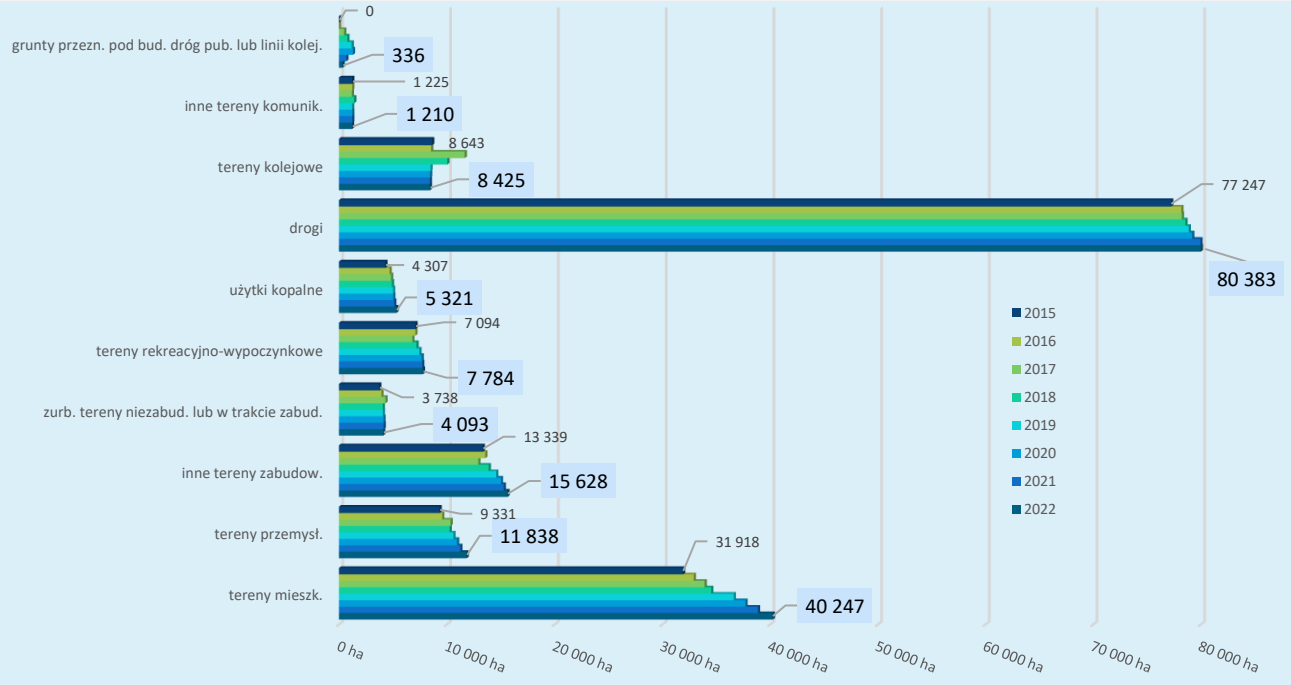

Struktura zmian gruntów pod wodami w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022

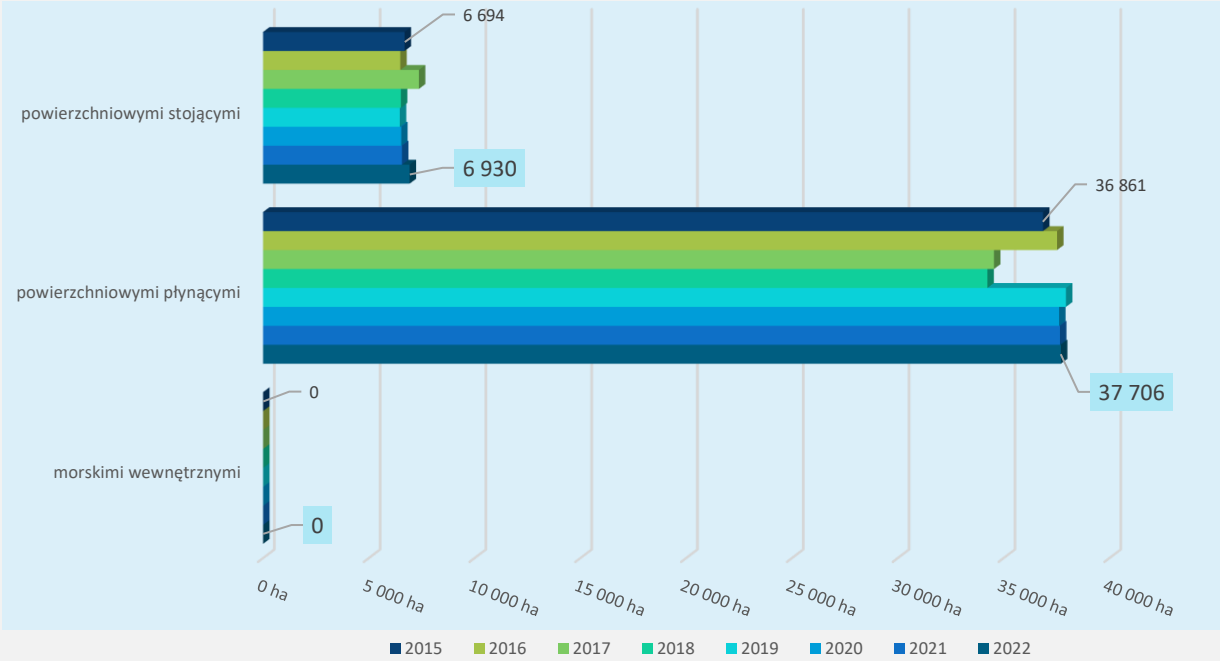

Struktura zmian użytków ekologicznych oraz terenów różnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022

UWAGA: Po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych z 2022 roku nie wykazywane są użytki ekologiczne.

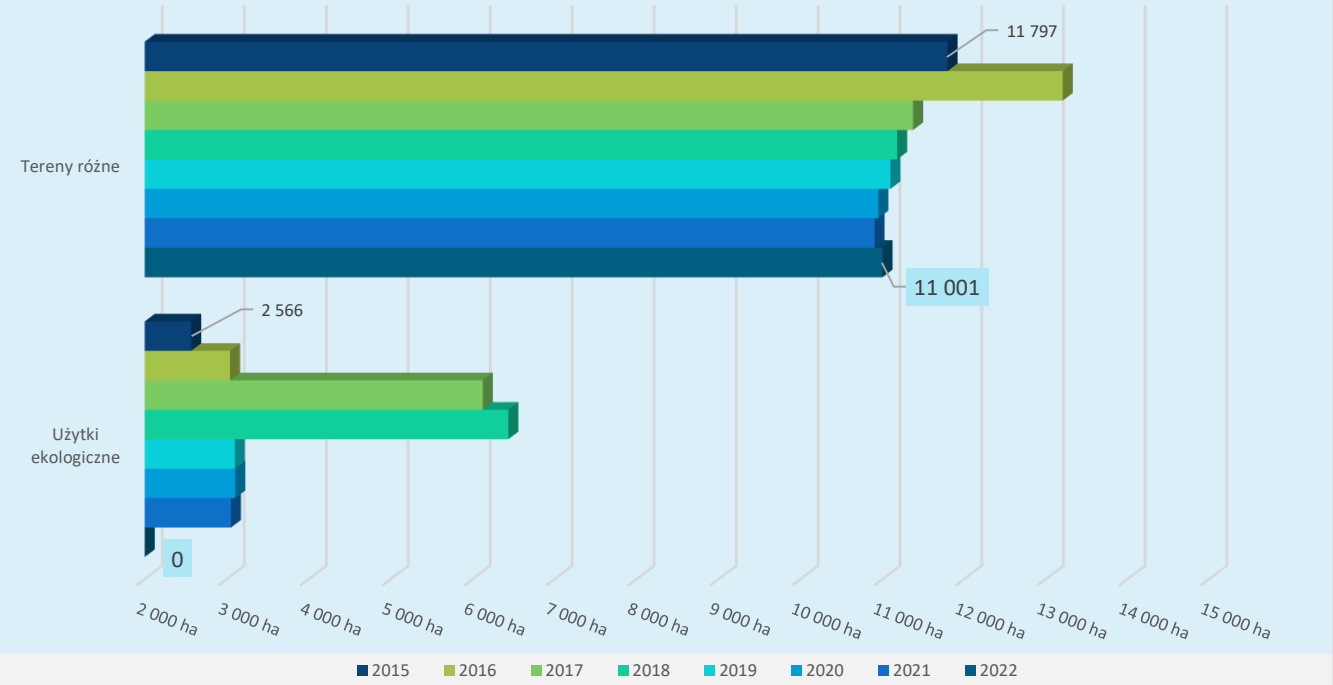

ROZDZIAŁ IV
PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Aktualny układ zagospodarowania przestrzeni województwa wielkopolskiego oraz jego powiatów, odzwierciedla przede wszystkim struktura użytkowania gruntów. Niniejsza analiza została opracowana w celu zaprezentowania struktury agrarnej i sposobu użytkowania gruntów w województwie wielkopolskim.

Łączna powierzchnia geodezyjna województwa wielkopolskiego wg stanu na 1 stycznia 2022 r. wynosi 2 982 656 ha w tym:

miasta na prawach powiatu	44 545 ha
powiaty ziemskie	2 938 130 ha

W województwie wielkopolskim znajduje się 31 powiatów ziemskich i cztery miasta na prawach powiatu (miasta: Kalisz, Konin, Leszno, Poznań).

Największymi pod względem zajmowanego obszaru są powiaty:

poznański	189 992 ha
czarnkowsko-trzcianecki	180 777 ha
złotowski	166 056 ha
koniński	157 821 ha

Główną formę użytkowania gruntów w województwie wielkopolskim stanowią grunty rolne (użytki rolne i nieużytki). Zajmują one 1 958 724 ha, w tym użytki rolne obejmujące 1 922 070 ha, co stanowi 64,44 % powierzchni województwa oraz nieużytki obejmujące powierzchnię 36 654 ha, co stanowi 1,23 % powierzchni województwa. Znaczącą powierzchnię zajmują grunty leśne obejmujące 793 050 ha, co stanowi 26,59 % powierzchni województwa. Najmniejszą powierzchnię zajmują tereny różne (11 001 ha – 0,37 % powierzchni województwa).

W strukturze gruntów rolnych dominują grunty orne zajmujące 1 552 734 ha - 79,27 % powierzchni gruntów rolnych i odpowiednio: sady 14 267 ha – 0,73 %, łąki trwałe 201 825 ha – 10,30 %, pastwiska trwałe 77 309 ha – 3,95 %, grunty rolne zabudowane 45 295 ha – 2,31 %, grunty pod stawami 8 063 ha – 0,41 %, grunty pod rowami 15 803 ha – 0,81 %, grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych 6 774 ha – 0,35%, nieużytki 36 654 ha – 1,87 %.

Drugą co do wielkości formą wykorzystania ziemi są grunty leśne obejmujące 793 050 ha, tj. 26,59 % powierzchni województwa. Trzecią natomiast grunty zabudowane i zurbanizowane, które zajmują 175 265 ha – 5,88 % powierzchni województwa. Największą powierzchnię w strukturze gruntów zabudowanych i zurbanizowanych zajmują drogi 80 383 ha – 45,86 % tych gruntów i odpowiednio: tereny mieszkaniowe 40 247 ha – 22,96%, inne tereny zabudowane 15 628 ha – 8,92 %, tereny przemysłowe 11 838 ha – 6,75 %, tereny kolejowe 8 425 ha – 4,81 %, tereny rekreacyjno - wypoczynkowe 7 784 ha – 4,44 %, użytki kopalne 5 321 ha – 3,04 %, zurbanizowane tereny niezabudowane 4 093 ha – 2,34 %, inne tereny komunikacyjne 1 210 ha – 0,69 %.

Wśród gruntów zabudowanych i zurbanizowanych daje się zauważyć w analizowanym okresie, wzrost powierzchni zajmowanych pod drogi, tereny mieszkaniowe, inne tereny zabudowane oraz tereny rekreacyjno-wypoczynkowe. Nieznaczny wzrost powierzchni występuje w przypadku użytków kopalnych. Terenów kolejowych natomiast systematycznie ubywa.

Poza gruntami rolnymi, lasami oraz gruntami zabudowanymi i zurbanizowanymi analizie poddano grunty pod wodami oraz tereny różne. Grunty pod wodami zajmują 44 636 ha - 1,50 % powierzchni województwa, natomiast tereny różne stanowią 11 001 ha – 0,37 %. Widoczny jest, podobnie jak w poprzednim roku wzrost powierzchni gruntów pod wodami. Nieznacznie natomiast zmniejszyła się powierzchnia terenów różnych w 2021 roku.

W związku ze zmianą przepisów w 2021 roku, tj. zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 roku w sprawie ewidencji gruntów i budynków, w użytkach gruntowych zlikwidowana została grupa użytki ekologiczne. Dlatego analizując dane na przestrzeni 8 lat, jeśli chodzi o użytki ekologiczne analiza zmian pozostała tak jak w roku poprzednim czyli analiza obejmuje lata 2015-2021.

W analizowanym okresie 2015-2022 roku, struktury zmian użytków gruntowych, zauważyć można, ciągłe, stopniowe zmniejszanie się powierzchni użytków rolnych na przestrzeni lat, które są wiodącymi użytkami w województwie wielkopolskim. Powierzchnia użytków rolnych zmniejszyła się w badanym okresie 8 lat o 13 605 ha w stosunku do roku 2015. Powierzchnia gruntów leśnych (lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione), w latach 2015-2022 uległa zmniejszeniu się o
4 088 ha. Natomiast na przestrzeni lat, sytuacja wyglądała bardziej dynamicznie, gdzie od 2015 do 2017 roku powierzchnia gruntów leśnych zmniejszyła się o 4 652 ha, następnie nieznacznie uległa zwiększeniu w 2018 roku o 0,0229 ha, w kolejnym 2019 roku uległa zmniejszeniu o 1 137 ha, a następnie w latach 2020-2022 wzrosła o 1 472 ha.
Zauważono również znaczną zmianę powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych na przestrzeni 8 lat, która od 2015 roku zwiększyła się o 18 423 ha.
Szczegółowe zestawienie jak kształtują się użytki gruntowe w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022 przedstawia wykres oraz tabela na stronie 45 niniejszego opracowania. *(Tabela. Struktura zmian użytków gruntowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2022.)*

Struktura własności gruntów w województwie, wg stanu na 1 stycznia 2022 r. wskazuje na dominację sektora prywatnego (grunty osób fizycznych, spółdzielni, kościołów i związków wyznaniowych, wspólnot gruntowych, spółek prawa handlowego i innych podmiotów). Grunty te zajmują 1 892 994 ha, tj. 63,47 % powierzchni województwa. Grunty sektora publicznego (grunty Skarbu Państwa, włącznie z gruntami przekazywanymi w użytkowanie wieczyste, grunty spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych, grunty gmin i związków międzygminnych, jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego i inne osoby prawne, których organami założycielskimi są organy

samorządu terytorialnego, grunty powiatów i województw) zajmują 1 089 682 ha, tj. 36,53 % powierzchni województwa.

Poddane analizie dane dotyczące struktury zmian własności gruntów z lat 2015-2022 wskazują na tendencję zmniejszania powierzchni gruntów należących do sektora publicznego o 74 124 ha od 2015 do 2022 roku, natomiast zwiększania powierzchni gruntów należących do sektora prywatnego, która wzrosła na przestrzeni 8 lat o 74 150 ha.

Analiza struktury własności gruntów rolnych (użytki rolne i nieużytki) wskazuje na przewagę sektora prywatnego. Do tego sektora należy 1 703 811 ha tych gruntów, tj. 86,99 %, natomiast w rękach sektora publicznego znajduje się 254 913 ha, tj. 13,01 %. Nastąpił wzrost powierzchni gruntów rolnych należących do kościołów i związków wyznaniowych w 2022 roku. Wyraźnie zmniejszyła się powierzchnia gruntów rolnych będących we władaniu Skarbu Państwa, gmin, spółdzielni, powiatów, spółek prawa handlowego i innych podmiotów.

Z analizy struktury własności gruntów leśnych można zauważyć, że grunty leśne w przeważającej części należą do sektora publicznego i zajmują 679 537 ha, co stanowi 85,69 % powierzchni tych gruntów, natomiast grunty leśne należące do sektora prywatnego zajmują 113 513 ha, co stanowi 14,31 %.

W strukturze własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych zdecydowanie największe powierzchnie zajmują grunty władane przez : gminy 53 159 ha – 30,33 %, osoby fizyczne 47 755 ha – 27,25 %, Skarb Państwa 38 575 ha – 22,01 %. Na przestrzeni 8 lat występuje tendencja spadkowa powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych będących we władaniu Skarbu Państwa, która w 2015 roku wynosiła 46 111 ha, czyli powierzchnia zmniejszyła się o 7 536 ha. Jeśli chodzi o zmianę powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w analizowanym okresie 2015-2022 osób fizycznych, powierzchnia zwiększyła się o 11 357 ha.

Dominującą rolę we władaniu gruntami pod wodami posiada Skarb Państwa, do którego należy 79,83 % powierzchni tych gruntów.

Na podstawie przeprowadzonej analizy zmian struktury własności i sposobu użytkowania gruntów można zaobserwować pewne ogólne trendy. Następuje zmniejszenie powierzchni gruntów Skarbu Państwa, natomiast zwiększa się powierzchnia gruntów osób fizycznych. Zauważalne jest również zmniejszenie powierzchni gruntów rolnych na rzecz wzrostu powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych. Jest to wynikiem przeznaczania użytków rolnych na cele nierolnicze, tj. pod zabudowę komunalną i przemysłowo-usługową oraz inwestycje drogowe.